

ASPO-KONSERNIN OSAVUOSIKATSAUS 1.1.–30.9.2019**Q3: Odotettu tulosparannus varustamoliiketoiminnassa, koko konsernin liikevoitto jäi vertailukaudesta**

(Suluissa esitetty vuoden 2018 vastaavan ajanjakson luvut.)

Tammi-syyskuu 2019

- Aspon liikevaihto kasvoi ja oli 440,7 Me (384,3).
- Liikevoitto laski ja oli 15,7 Me (18,0).
- Katsauskauden voitto laski ja oli 12,4 Me (13,4).
- Osakekohtainen tulos laski ja oli 0,37 euroa (0,40).
- ESL Shippingin liikevoitto oli 10,2 Me (10,9), Leipurin 1,9 Me (2,5) ja Telkon 7,1 Me (8,4).
- Liiketoiminnan rahavirta oli 33,6 Me (7,6).

Aspon avainlukujen ja laskelmien vertailukelpoisuuteen vaikuttaa IFRS 16 Vuokrasopimukset -standardin käyttöönotto. Lisäksi hallinto-oikeuden huhtikuussa antama päätös alentaa Telkolle vuonna 2015 määrättyä veronlisäystä kasvatti etenkin rahoitustuottoja ja paransi osakekohtaista tulosta viisi senttiä.

Heinä-syyskuu 2019

- Aspon liikevaihto kasvoi ja oli 148,0 Me (136,3).
- Liikevoitto laski ja oli 6,7 Me (7,2).
- Katsauskauden voitto laski ja oli 4,9 Me (6,0).
- Osakekohtainen tulos heikkeni ja oli 0,15 euroa (0,18).
- ESL Shippingin liikevoitto oli 4,4 Me (4,0), Leipurin 0,8 Me (0,8) ja Telkon 2,4 Me (3,6).
- Liiketoiminnan rahavirta oli 19,0 Me (8,8).

Ohjeistus vuodelle 2019

Aspon liikevoitto on 24–30 Me (20,6) vuonna 2019.

Ohjeistusta muutettiin 1.8.2019. Aiempi ohjeistus Aspon liikevoitosta vuonna 2019 oli 28–33 Me.

Vuoden 2019 yleisnäkymät

Markkinoiden yleinen poliittinen epävarmuus on säilynyt ennallaan. Teollisuustuotannon kasvun odotetaan hidastuvan Aspon liiketoimintojen päämarkkina-alueilla. Raaka-ainehintojen odotetaan olevan edellisvuotta alhaisemmalla tasolla ja hintatasojen joko laskevan tai säilyvän nykytasolla. Aspolle tärkeä Venäjän kansantalous ja teollisuustuotanto ovat matalassa kasvussa, mutta kansainväliset pakotteet ja niiden mahdollinen lisääntyminen ylläpitävät epävarmuutta Venäjän talouden kehityksestä. Yleiset poliittiset riskit ovat edelleen koholla ja tämä voi vaikuttaa toimintaympäristöön nopeasti tai heikentää vapaakauppaa vaikuttaen myös Aspon liiketoimintojen asiakkaiden toimintaedellytyksiin. Aspon liiketoimintojen osalta suhdanteen odotetaan säilyvän ennallaan, joskin riski nopeisiin talouden muutoksiin on olemassa.

AVAINLUVUT

	7-9/ 2019	7-9/ 2018	Muutos- %	1-9/ 2019	1-9/ 2018	Muutos- %	1-12/ 2018
Liikevaihto, Me	148,0	136,3	8,6	440,7	384,3	14,7	540,9
Liikevoitto, Me *)	6,7	7,2	-6,9	15,7	18,0	-12,8	20,6
Liikevoitto-%	4,5	5,3		3,6	4,7		3,8
Voitto ennen veroja, Me	5,4	6,3	-14,3	13,7	14,9	-8,1	16,4
Katsauskauden voitto, Me	4,9	6,0	-18,3	12,4	13,4	-7,5	14,2
Tulos/osake, euroa **)	0,15	0,18	-16,7	0,37	0,40	-7,5	0,42
Liiketoiminnan rahavirta, Me	19,0	8,8	115,9	33,6	7,6	342,1	20,3
Oma pääoma/osake, euroa				3,82	3,75		3,75
Oman pääoman tuotto, % (ROE)				14,0	15,6		12,4
Omavaraisuusaste, %				28,3	29,3		29,5
Nettovelkaantumisaste, %				173,7	155,2		154,4
ESL Shipping, liikevoitto, Me	4,4	4,0	10,0	10,2	10,9	-6,4	15,1
Leipurin, liikevoitto, Me	0,8	0,8	0,0	1,9	2,5	-24,0	3,3
Telko, liikevoitto, Me *)	2,4	3,6	-33,3	7,1	8,4	-15,5	7,4

Aspo on muuttanut 1.1.2019 segmenttiraportointiaan siten, että Kauko raportoidaan osana Telko-segmenttiä.

*)1-12/2018 luvut sisältävät Kaukon liikearvoon joulukuussa tehdyn alaskirjauksen 4,8 Me.

***) 1-12/2018 luvut sisältävät Kaukon liikearvon alaskirjauksen vaikutusta noin 0,16 euroa/osake.

ASPO-KONSERNIN TOIMITUSJOHTAJA AKI OJANEN KOMMENTOI KOLMATTAA NELJÄNNESTÄ:

"Kolmas neljännes oli selkeä ja odotettu parannus ensimmäiseen vuosipuoliskoon nähden. Aspon liikevaihto jatkoi kasvuaan, ja erityisen positiivista oli liikevoiton merkittävä kasvu konsernille tärkeässä varustamoliiketoiminnassa. Myös liiketoiminnan rahavirta jatkoi edelleen vahvalla tasolla.

Aspo on investoinut ESL Shippingin kasvuun ja alusten energiatehokkuuden parantamiseen noin 110 miljoonaa euroa viimeisen neljän vuoden aikana, ja tulokset alkavat jo näkyä. Varustamon uusien LNG-alusten alkuvuoden tekniset haasteet on saatu selätettyä, ja alukset täyttävät nyt asettamamme korkeat vaatimukset niin päästöjen vähentämisen, energiatehokkuuden kuin lastinkäsittelyn tehostamisenkin suhteen. LNG-alusten erinomainen taloudellisuus parantaa varustamoliiketoimintamme kannattavuutta. Ruotsalaisen AtoB@C-varustamon yritysosto on myös saatu onnistuneesti päätökseen ja varustamon liiketoiminta on nyt menestyksekkäästi integroitu osaksi ESL Shippingiä. Sekä alusinvestoinnit että yritysosto alkavat täyttää niitä taloudellisia tavoitteita, joita olimme investointiohjelmalle asettaneet.

ESL Shippingin osalta on nyt luonteva hetki käynnistää seuraavan kehitysvaiheen suunnittelu. Tavoitteenamme on entisestään vahvistaa ESL Shippingin asemaa Itämeren johtavana, ympäristöystävällisimpänä ja kannattavuuttaan jatkuvasti parantavana varustamona.

Telkon kolmannen neljänneksen tulos ei yltänyt tavoitteisiimme. Telkon johto on aktiivisesti paneutunut perusliiketoiminnan tehostamiseen ja käyttöpääoman hallintaan, ja näiden toimenpiteiden uskomme parantavan Telkon kannattavuutta sekä pienentävän valuuttakurssimuutosten ja raaka-aineiden hintojen vaihtelun vaikutusta yhtiön tulokseen. Käyttöpääoman hallintaan liittyvät

tehostamistoimet laskivat Telkon liikevoittoa kolmannella neljänneksellä, mutta tahtotila yhtiön pitkän aikavälin kasvun ja erityisesti kannattavuuden parantamiseksi ei ole muuttunut.

Telkon toimitusjohtajaksi nimitettiin 25.10.2019 Mikko Pasanen, jolla on vahvoja näyttöjä B-to-B-liiketoiminnan johtamisesta sekä syvällistä tuntemusta itämarkkinoista. Uskomme vahvasti, että hän on oikea henkilö kiihdyttämään Telkon strategian toteuttamista ja johtamaan operatiivisen toiminnan jatkuvaa kehittämistä.

Leipurin leipomoliiketoiminnan kannattavuus koheni kolmannella neljänneksellä ja myös koko yhtiön liikevaihto oli kasvu-uralla. Valitettavasti Leipurin koneliiketoiminnan tappiollisuus rasitti tulosta, ja yhtiön liikevoitto jäi vertailukauden tasolle.

Kokonaisuutena Aspo on vahvalla pohjalla tulevia kehitysaskelleita varten. Kerromme lisää tavoitteistamme ja Aspon liiketoimintojen strategioista, kehitysvaiheista ja taloudellisista tavoitteista pääomamarkkinapäivässämme 26.11.2019.”

ASPO-KONSERNI

LIKEVAIHTO

Liikevaihto segmentteittäin

	7-9/2019	7-9/2018	Muutos	1-9/2019	1-9/2018	Muutos	1-12/ 2018
	Me	Me	%	Me	Me	%	Me
ESL Shipping	43,4	30,6	41,8	129,7	73,7	76,0	120,1
Leipurin	29,9	28,0	6,8	83,8	89,4	-6,3	121,0
Telko	74,7	77,7	-3,9	227,2	221,2	2,7	299,8
Muu toiminta	0,0	0,0	-	0,0	0,0	-	0,0
Yhteensä	148,0	136,3	8,6	440,7	384,3	14,7	540,9

Segmenttien välillä ei ole merkittävää liikevaihtoa.

Liikevaihto markkina-alueittain

	7-9/2019	7-9/2018	Muutos	1-9/2019	1-9/2018	Muutos	1-12/ 2018
	Me	Me	%	Me	Me	%	Me
Suomi	45,9	44,6	2,9	146,7	122,0	20,2	175,7
Skandinavia	21,8	15,8	38,0	63,8	41,9	52,3	62,0
Baltia	14,8	13,1	13,0	42,8	45,8	-6,6	60,6
Venäjä, muut IVY- maat + Ukraina	46,0	45,6	0,9	128,4	124,4	3,2	171,9
Muut maat	19,5	17,2	13,4	59,0	50,2	17,5	70,7
Yhteensä	148,0	136,3	8,6	440,7	384,3	14,7	540,9

ESL Shippingin vuonna 2018 toteuttama AtoB@C:n yrityshankinta on kasvattanut liikevaihtoa erityisesti Skandinaviassa ja Suomessa. Suomesta on muodostunut Aspon suurin markkina-alue.

TULOS

Liikevoitto segmenteittäin

	7-9/2019	7-9/2018	Muutos	1-9/2019	1-9/2018	Muutos	1-12/ 2018
	Me	Me	%	Me	Me	%	Me
ESL Shipping	4,4	4,0	10,0	10,2	10,9	-6,4	15,1
Leipurin	0,8	0,8	0,0	1,9	2,5	-24,0	3,3
Telko *)	2,4	3,6	-33,3	7,1	8,4	-15,5	7,4
Muu toiminta	-0,9	-1,2	25,0	-3,5	-3,8	7,9	-5,2
Yhteensä *)	6,7	7,2	-6,9	15,7	18,0	-12,8	20,6

Aspo on muuttanut 1.1.2019 segmenttiraportointiaan siten, että Kauko raportoidaan osana Telko-segmenttiä.

*) 1-12/2018 luvut sisältävät Kaukon liikearvoon joulukuussa tehdyn alaskirjauksen 4,8 Me.

IFRS 16 Vuokrasopimukset -standardin käyttöönotto 1.1.2019 alkaen on parantanut konsernin liikevoittoa, koska esimerkiksi aiemmin vuokraan sisältynyt koron osuus esitetään nykyisin rahoituserissä.

Osakekohtainen tulos

Vuoden 2019 tammi-syyskuun tulos/osake oli 0,37 euroa (0,40). Oma pääoma/osake oli 3,82 euroa (3,75).

Hallinto-oikeuden päätös 2.4.2019 alentaa Telkolle vuonna 2015 määrätyn 1,7 miljoonan euron veronlisäyksen määrä noin 60 000 euroon paransi toisen neljänneksen osakekohtaista tulosta noin viisi senttiä.

Taloudelliset tavoitteet

Aspo tavoittelee keskimäärin yli 20 prosentin oman pääoman tuottoa, enintään 130 prosentin nettovelkaantumisasetta sekä nykyrakenteella 7 prosentin liikevoittoa vuoteen 2020 mennessä. IFRS 16 -standardin käyttöönoton johdosta Aspo muutti 29.4.2019 nettovelkaantuneisuusastetta koskevaa pitkän aikavälin taloudellista tavoitettaan enintään 130 prosenttiin. Aspon aiempi tavoite nettovelkaantumisasteelle oli enintään 100 prosenttia.

Vuoden 2019 tammi-syyskuun liikevoittoprosentti oli 3,6 % (4,7), oman pääoman tuotto oli 14,0 % (15,6) ja nettovelkaantumisaste 173,7 % (155,2). Nettovelkaantumisasteen vertailukelpoisuuteen vaikuttaa yllä mainittu IFRS 16 Vuokrasopimukset -standardin käyttöönotto, jonka seurauksena yhtiön nettovelkaantumisaste kasvoi siirtymähetkellä noin 30 prosenttiyksikköä.

VUODEN 2019 NÄKYMÄT

Kansainvälisen talouden kasvun odotetaan edelleen hidastuvan. Venäjän ja koko itämarkkina-alueen talous jatkaa maltillista kasvua, mutta poliittiset riskit ja kansainvälinen Venäjään kohdistunut pakotepolitiikka ovat ylläpitäneet markkina-alueen riskitasoa ja siksi tulevaa kehitystä on haastava ennustaa. Uhka kansainvälisen vapaakaupan esteiden lisääntymisestä on säilynyt ennallaan ja negatiivinen kehitys voi olla myös nopeaa, millä voi olla vaikutusta Aspon päämiesten, asiakasyritysten tai Aspon liiketoimintojen toimintaedellytyksiin. EU:n ja erityisesti Suomen

talouskasvu on edelleen hyvällä tasolla, joskin laskenut. Suomen vientiteollisuuden vientimäärien kasvu on hidastunut. Teollisuustuotannon kasvun odotetaan hidastuvan Aspon liiketoimintojen päämarkkina-alueilla Pohjois-Euroopassa. Aspon liiketoimintojen osalta suhdanne jatkuu ennallaan joskin riski nopeisiin talouden muutoksiin on olemassa.

Aspolle tärkeiden tuotannollisten raaka-aineiden hinnat ovat laskeneet. Hintojen odotetaan yleisesti pysyvän matalalla tasolla vuonna 2019. ESL Shippingille tärkeiden merikuljetusten kuivarahtihinnat laskivat voimakkaasti ensimmäisellä vuosipuoliskolla, mutta hinnat kääntyivät nousuun katsauskauden lopulla ja niiden arvioidaan säilyvän alkuvuotta paremmalla tasolla.

ASPON LIIKETOIMINNAT

ESL SHIPPING

ESL Shipping on Itämeren johtava kuivia irtolasteja kuljettava varustamo.

Katsauskauden lopulla varustamon tonnisto koostui yhteensä 50 aluksesta kantavuudeltaan 464 000 tonnia kuollutta painoa. Aluksista 24 on kokonaan omistettuja (75 % tonnistosta), kaksi alusta on vähemmistöomistettuja (2 %) ja loput 24 alusta (23 %) ovat aikarahdattuja. ESL Shippingin kilpailuetu perustuu kykyyn varmistaa teollisuuden ja energiantuotannon tuote- ja raaka-ainekuljetukset ympärivuotisesti vaikeissakin sääolosuhteissa. Varustamo tarjoaa erityispalveluina suurten valtamerialusten lastauksia ja kevennyksiä merellä.

	7-9/2019	7-9/2018	Muutos-%	1-9/2019	1-9/2018	Muutos-%	1-12/ 2018
Liikevaihto, Me	43,4	30,6	41,8	129,7	73,7	76,0	120,1
Liikevoitto, Me *)	4,4	4,0	10,0	10,2	10,9	-6,4	15,1
Liikevoitto-%	10,1	13,1		7,9	14,8		12,6

*) Vuoden 2018 liikevoitto sisältää 0,9 Me elokuussa tehtyyn yrityshankintaan liittyviä järjestelykuluja.

ESL Shippingin kolmannen neljänneksen liikevoitto parani ja oli 4,4 miljoonaa euroa (4,0). Liikevaihto kasvoi 42 % vertailukaudesta ja oli 43,4 miljoonaa euroa (30,6). Yrityskaupan vaikutus liikevaihdon kasvuun oli 13,3 miljoonaa euroa. Kolmannen neljänneksen aikana ESL Shipping kuljetti lasteja 4,2 miljoonaa tonnia (3,4). Asiakkaiden toteutuneet kuljetusmäärät jäivät kuitenkin aiemmin ennustettua pienemmiksi etenkin terästeollisuudessa.

Varustamon alukset operoivat vuoden kolmannella neljänneksellä pääosin Itämeren ja Pohjois-Euroopan sopimusliikenteessä suorittaen myös merilastausta ja -purkausta. Kuljetukset Itämerellä ja Pohjanmerellä perustuvat pääosin pitkäkestoiisiin asiakassopimuksiin ja vakiintuneisiin asiakassuhteisiin. Kolmannen neljänneksen ennustettua alhaisemmista sopimuskuljetusmääristä johtuen varustamon alukset joutuivat operoimaan odotettua enemmän myös loppukesän verraten heikoilla spot-markkinoilla.

Varustamon molemmat Supramax-alukset liikennöivät kolmannella neljänneksellä pääosin Kanadan arktisen alueen ja Keski-Euroopan välisessä liikenteessä ja niiden liiketulos oli voitollinen. Varustamon liikevoittoon positiivisesti vaikuttivat uusien LNG-alusten erinomainen kustannustehokkuus ja AtoB@C-varustamon hyvä kehitys. Kolmannen neljänneksen liikevoittoprosentti oli 10,1 % (13,1).

Yleiset kuivien irtolastien kansainväliset rahtihinnat vahvistuivat katsauskaudella etenkin suurimmissa laivaluokissa. Terästeollisuuden kuljetusmäärät alenivat vertailukauteen nähden venäläisen rautapelletin Keski-Euroopan kuljetusten puutteesta ja pohjoismaisen terästeollisuuden merkittävästi budjetoitua alhaisemmista kuljetusmääristä johtuen. Ennustettua alemmista kuljetusmääristä huolimatta tietyissä satamissa aiheutui toistuvasti luotsauksen ja satamatoimintojen resurssipulasta sekä alusliikenteen päällekkäisyydestä johtuvia poikkeuksellisen pitkiä ja kannattavuutta heikentäneitä odotusaikoja. Korjaavista toimenpiteistä käydään tarvittavia keskusteluja eri osapuolten kesken.

Merellä tapahtuvan suurten valtamerialusten lastaus- ja purkaustoiminnan kysyntä virkistyi merkittävästi kohti kolmannen neljänneksen loppua. Energiateollisuudessa kivihiilen kuljetusmäärät vähenivät vertailukauteen nähden. Metsäteollisuuden tuotekuljetuksissa näkyi maailmanlaajuinen markkinaepävarmuus ja kuljetusmäärät jäivät selvästi ennusteesta. Kolmannella neljänneksellä määrääikaistelakoitiin yksi suuremman kokoluokan alus ja kaksi pienempää alusta. Lisäksi yksi suurempi alus jouduttiin suunnitelmasta poiketen ottamaan lähes kahdeksi viikoksi pois liikenteestä korjaustöiden vuoksi. Uusien LNG-käyttöisten alusten nosturit ovat toimineet suunnitellusti. Takuukorjaustyöt on valmistajan mukaan saatettu loppuun kolmannen neljänneksen aikana, mistä aiheutui aluksille seisontapäiviä. Nosturiautomaation käyttöönotto on viivästynyt merkittävästi takuukorjaustöistä johtuen.

Elokuussa ESL Shipping lunasti Alppila-aluksen itselleen vuonna 2011 solmitun leasing-sopimuksen ehtojen mukaisesti. Aluksen siirtyminen ESL Shippingin omistukseen parantaa yhtiön kannattavuutta jo vuoden 2019 aikana. AtoB@C-varustamo alkoi katsauskaudella tarjota Raahen satamassa satamahinauksia ja siihen liittyviä palveluja tätä tarkoitusta varten hankkimallaan hinaajalla.

ESL Shippingin tammi-syyskuun liikevaihto kasvoi 74 % edellisvuoteen nähden ja oli 129,7 (73,7) miljoonaa euroa. Yrityskaupan vaikutus liikevaihdon kasvuun oli 53,5 miljoonaa euroa. Liikevoitto heikkeni erityisesti heikosta vuoden ensimmäisestä puoliskosta johtuen 6 % ja oli 10,2 (10,9) miljoonaa euroa.

ESL Shipping on aloittanut toimenpiteet siirtymiseksi AtoB@C-liiketoiminnan osalta ruotsalaiseen tonnistoverojärjestelmään vuoden 2020 alusta alkaen, mikä parantaa varustamon verotehokkuutta.

ESL Shippingin näkymät 2019

Kysynnän hidastumisesta on nähtävissä merkkejä varustamon päämarkkina-alueella. Heikentyneistä näkymistä ja tuotteiden markkinahintojen alentumisesta johtuen teollisuudessa on aloitettu tuotannon sopeutustoimia, jotka tulevat näkymään kuljetusmäärien jäämisenä aiemmin ennustettuja alhaisemmiksi. Sopimuskumppanien yleiset kuljetusmääräennusteet ovat laskeneet, mutta siitä huolimatta säilyneet tyydyttävällä tasolla tärkeimmissä asiakassegmenteissä terästeollisuutta lukuun ottamatta. ESL:n kuljetusvolyymeistä biopolttoaineiden kuljetusmäärät tulevat olemaan edellisvuotta korkeammat ja viljojen kuljetusmäärät nousevat merkittävästi hyvän sadon johdosta. Pääosa yhtiön kuljetuskapasiteetin käytöstä on varmistettu Itämerellä ja Pohjois-Euroopassa pitkäaikaisin sopimuksin.

Markkinoilla esiintyy taloudellisen epävarmuuden lisääntymisen ja poliittisen tilanteen aiheuttamaa kysynnän yleistä epävarmuutta. Kansainväliseen vapaakauppaan kohdistuvat toimenpiteet ja poliittisten riskien kasvu vaikuttavat globaaleihin tavaravirtoihin. Todennäköinen Brexit aiheuttaa epävarmuutta Englantiin suuntautuvassa sopimusliikenteessä. Rahtimarkkinoiden kehitys loppuvuonna vaikuttaa eniten varustamon suurimpien Supramax-alusten tulokseen. Toistaiseksi suurten alusten rahdit ovat tyydyttävällä tasolla.

Laivapolttoaineen yleiseen saatavuuteen ja hintakehitykseen voi loppuvuoden aikana vaikuttaa vuoden 2020 alusta voimaan tuleva maailmanlaajuinen tiukempi rikkipäästöjen sääntely. Samalla sen aluksiin vaatimat muutostyöt voivat vähentää aluskapasiteetin tarjontaa, millä olisi positiivinen vaikutus varustamon toimintaan Itämerellä. ESL Shippingin alukset eivät tarvitse teknisiä muutostöitä. Suurilla hintavaihteluilla voi olla lyhytaikaisia vaikutuksia kannattavuuteen huolimatta siitä, että polttoaineen hintariskiä hallitaan kattavasti kuljetussopimusten polttoaineklausuuleilla.

Varustamolle tärkeän merellä tapahtuvan suurten alusten lastaus- ja purkaustoiminnan kysynnän arvioidaan olevan hyvällä tasolla loppuvuoden aikana. Varustamon pienemmän laivaluokan sopimuskuljetusten määrien arvioidaan olevan tyydyttävät, mutta täydentävien tavaravirtojen spot-markkinatilanteen arvioidaan olevan edellisvuotta heikomman lukuunottamatta kasvavia viljan vientimääriä. Pienemmässä laivaluokassa uusittavien aikarahtisopimusten hintataso on edellisvuotta alhaisempi. Aikarahtaussalkun koostumusta tarkastellaan tarvittaessa asiakaskysynnän painopisteiden muutosten mukaisesti.

ESL Shipping tutkii aktiivisesti eri mahdollisuuksia osallistua nykyistä laajemmin Venäjän arktisen alueen kasvussa oleville markkinoille. Varustamo jatkaa myös kehitystyötä markkinoiden tehokkaimpien ja ympäristöystävällisimpien tulevaisuuden kuljetusratkaisujen tarjoamiseksi.

ESL Shipping tehostaa toimintaansa ottamalla käyttöön koko laivaoperoinnin kattavan uuden toiminnanohjausjärjestelmän, joka yhdistää sekä Suomen että Ruotsin rahtioperoinnin samaan tietojärjestelmään.

LEIPURIN

Leipurin tarjoaa ratkaisuja erityisesti leipomoasiakkaille sekä kodin ulkopuolisen syömisen (foodservice) ketjuasiakkaille ja osittain muulle elintarviketeollisuudelle sekä vähittäiskaupalle. Leipurin liiketoiminta on jakaantunut kolmeen osa-alueeseen: leipomoliiketoiminta, koneliiketoiminta ja uusimpana foodservice-liiketoiminta. Leipomoliiketoiminnan tarjoamat ratkaisut käsittävät muun muassa tuotevalikoiman kehityksen, reseptiikan, raaka-aineet ja koulutuksen. Koneliiketoiminnassa Leipurin suunnittelee, toimittaa ja huoltaa leipomoteollisuuden valmistuslinjoja, paistopisteitä sekä muita elintarviketeollisuudessa tarvittavia koneita ja laitteita. Foodservice-liiketoiminnassa Leipurin tarjoama sisältää muun muassa hankinta- ja logistiikkapalveluita sekä brändättyjä konsepteja. Leipurin raaka-aineita ja koneita toimittavat kumppanit ovat alansa johtavia kansainvälisiä valmistajia. Leipurin toimii Suomessa, Venäjällä, Baltiassa, Ukrainassa, Kazakstanissa ja Valko-Venäjällä.

	7-9/2019	7-9/2018	Muutos-%	1-9/2019	1-9/2018	Muutos-%	1-12/ 2018
Liikevaihto, Me	29,9	28,0	6,8	83,8	89,4	-6,3	121,0
Liikevoitto, Me	0,8	0,8	0,0	1,9	2,5	-24,0	3,3
Liikevoitto-%	2,7	2,9		2,3	2,8		2,7

Kolmannella neljänneksellä kuluttajaluottamus oli vertailukautta heikompi Leipurin päämarkkinoilla. Suomessa ruoan inflaatio oli vertailukautta alhaisemmalla tasolla, mutta Venäjällä inflaatiiovauhti kiihtyi vertailukauteen nähden. Leipurin-liiketoiminnalle tärkeiden raaka-aineiden hinnoissa oli vaihtelua raaka-aineryhmittäin, ja satokausituotteiden markkinahintojen osalta eri raaka-aineryhmien välinen vaihtelu oli voimakasta. Kokonaisuudessaan markkinahinnat olivat vertailukauden tasolla.

Leipurin liiketoimintamahdollisuuksien kannalta merkittävänä kuluttajamarkkinoita muokkaavina trendeinä jatkuivat kodin ulkopuolisen syömisen lisääntyminen, ja välipalasyömisen sekä kahvileipien kulutuksen kasvu. Teollisen pakatun leivän markkina on edelleen laskussa länsimarkkinoilla, kun taas myymäläleipomoiden sekä myymäläpaistopisteiden markkina on jatkanut kasvuaan aiheuttaen haasteita sekä teollisten että artesaanileipomoiden toiminnalle. Venäjällä myymäläleipomoiden markkina sekä kahvileipien kulutuksen kasvu on tasaantunut, leivän kulutus on edelleen lievässä laskussa, ja kuluttajien heikentyneen ostovoiman takia halvempien leipien kulutus on kasvanut.

Leipurin-liiketoiminnan kolmannen neljänneksen liikevaihto kasvoi vertailukaudesta ja oli 29,9 miljoonaa euroa (28,0). Liikevoitto 0,8 miljoonaa euroa (0,8) oli vertailukauden tasolla. Kolmannen neljänneksen liikevoittoprosentti oli 2,7 % (2,9). Venäjä, muut IVY-maat ja Ukraina -markkina-alueen liikevaihto kasvoi noin 10 % ja oli 9,5 miljoonaa euroa (8,6), ja liikevoittoprosentti oli noin 8 % (7).

Leipomoliiketoiminnan liikevaihto, joka oli yli 80 % kokonaisliikevaihdosta, kasvoi hieman kolmannella neljänneksellä ja liikevoitto parani vertailukauteen verrattuna. Itämarkkinoilla leipomoliiketoiminnan liikevaihto kasvoi kolmannella neljänneksellä 16 % ja oli 8,7 miljoonaa euroa (7,6). Kasvu oli hyvä Venäjällä ja Ukrainassa. Venäjällä leipomoliiketoiminnan ruplamääräinen liikevaihto kasvoi noin 7 %. Venäjä, muut IVY-maat ja Ukraina -markkina-alueen leipomoliiketoiminnan liikevoittoprosentti oli noin 9 % (8). Länsimarkkinoilla leipomoliiketoiminnan liikevaihto kasvoi hieman ja kannattavuus parani vertailukaudesta Puolan leipomoliiketoiminnan lopetuksesta huolimatta. Kasvua oli erityisesti Liettuassa ja Virossa. Suomessa liikevaihto jäi hieman vertailukauden tasosta johtuen pääasiassa liiketoimintansa lopettaneista leipomoasiakkaista.

Foodservice-liiketoiminta, joka on uutena liiketoimintana toistaiseksi keskittynyt pääasiassa Suomen markkinaan, oli kolmannella neljänneksellä noin 4 % Leipurin kokonaisliikevaihdosta. Foodservice-liiketoiminnan liikevaihto kasvoi vertailukauteen verrattuna. Katsauskauden lopussa luovuttiin kahdesta viimeisestä Leipurin operoimasta koekahvilasta Espoossa, millä oli negatiivinen vaikutus liikevoittoon. Kolmannella neljänneksellä jatkettiin muita panostuksia uuden liiketoimintamallin kehittämiseen.

Koneliiketoiminta oli lievästi tappiollista vertailukauden liikevoittoon verrattuna. Koneliiketoiminnalle on ominaista voimakas syklisyys, joka johtuu projektitoimitusten jaksottumisesta. Kolmannen neljänneksen aikana koneliiketoiminnan liikevaihto kasvoi noin 24 % matalakatteisempien päämieskoneiden toimitusten ajoituksista johtuen. Oman konetuotannon liikevaihto laski vertailukauteen verrattuna.

Leipurin-liiketoiminnan tammi-syyskuun liikevaihto laski vertailukaudesta ja oli 83,8 miljoonaa euroa (89,4). Liikevoitto laski ja oli 1,9 miljoonaa euroa (2,5). Tammi-syyskuun liikevoittoprosentti oli 2,3 % (2,8). Venäjän, muiden IVY-maiden ja Ukraina -markkina-alueen liikevaihto kasvoi noin 9 % ja oli 26,8 miljoonaa euroa (24,5), ja liikevoittoprosentti oli noin 8 % (7).

Leipurin näkymät 2019

Toimialan markkinatilanteen odotetaan pysyvän haastavana Leipurin keskeisillä markkinoilla. Leipurin pääasiakasryhmien eli leipomoiden sekä foodservice-keittajien kehitys jatkuu asiakaskohtaisesti hyvin vaihtelevana. Esimerkiksi Suomessa useat leipomot ilmoittivat vuoden 2018 aikana liiketoimintansa tai yksikköjensä toiminnan päättymisestä, millä on heikentävä vaikutus Leipurin Suomen liiketoiminnan vuoden 2019 liikevaihtoon. Leipurin liiketoiminnalle tärkeiden raaka-aineryhmien markkinahintojen vaihtelun odotetaan jatkuvan ja vuoden 2019 satokausituotteiden markkinahintojen odotetaan kokonaisuudessa nousevan. Leipurin markkina-aseman odotetaan säilyvän vahvana leipomoteollisuuden sektorilla Suomessa, Baltiassa ja Venäjällä. Leipurin-liiketoiminnan liikevoiton odotetaan laskevan vuonna 2019, johtuen siitä, että koneliiketoiminnan viimeiselle neljännekselle

suunniteltujen merkittävien Venäjän konetoimitusten aikataulu on siirtynyt yhtiöstä riippumattomista syistä vuoden 2020 toiselle neljännekselle.

Venäjällä kuluttajaluottamus on heikentynyt ja lisäksi kansainväliset pakotteet sekä niiden mahdollinen lisääntyminen ovat kasvattaneet epävarmuutta maan talouden kehityksestä. Paikallisen valmistuksen kehittyminen on kiristänyt hintakilpailua itämarkkinoilla ja Leipurin jatkaa alueella leipomoraaka-aineiden hankinnan kehittämistä pystyäkseen entistä paremmin vastaamaan mahdollisiin kysynnän muutoksiin. Leipurin säilyttää alueella hyvän kannattavuuden, vahvistaa markkina-asemaansa ja hakee kasvua erityisesti leipä- ja kahvileipäsektoreilta sekä myymäläleipomoista.

Foodservice-markkinat ovat Leipurin-liiketoiminnan uusi kasvualue. Leipurin jatkaa panostuksia foodservice-markkinoilla erityisesti Suomessa ja laajemmin länsimarkkinoilla, missä Leipurin vastaa muun muassa kahvilaketjujen sekä leipomokahviloiden kasvavaan kysyntään. Leipurin foodservice-tarjoaman kehityksen tavoitteena on luoda uusia liiketoimintamalleja ja palveluita, jotka auttavat sekä asiakkaita että Leipurin-liiketoimintaa menestymään kasvavassa foodservice-markkinassa.

Koneliiketoiminnassa leipomoiden ja elintarviketeollisuuden laiteinvestointien odotetaan pysyvän nykytasolla Suomessa. Baltiassa laiteinvestointien odotetaan lähitulevaisuudessa vähenevän. Venäjällä ei odoteta merkittäviä muutoksia investointien tasossa. Leipurin omatuotannon osalta vahvistetaan myynnin laajentamista uusille vientimarkkinoille ja toimintaa tehostetaan edelleen prosesseja sekä toimintatapoja muuttamalla. Kolmannella neljänneksellä päämieskoneliiketoiminnassa tapahtuneiden päämiesvaihdosten ennakoitua aiheuttavan päämieskoneliiketoimintaan negatiivisia vaikutuksia. Koneliiketoiminnan voimakas liikevaihdon ja kannattavuuden vaihtelu tulee jatkumaan liiketoiminnan luonteesta johtuen. Katsauskauden lopussa tilauskanta vuoden 2019 viimeiselle neljännekselle on heikko merkittävän venäläisen asiakkaan toimitusaikatauluissa tapahtuneen muutoksen seurauksena. Vuositasolla koneliiketoiminta tulee olemaan tappiollinen ja jää merkittävästi vertailuvuoden liikevoittotasosta.

TELKO

Telko on johtava muoviraaka-aineiden ja teollisuuskemikaalien asiantuntija ja jakelija. Osana Telko-segmenttiä raportoitava Kauko on vaativien liikkuvien tietotyöympäristöjen asiantuntija. Liiketoiminta perustuu alan parhaiden kansainvälisten päämiesten edustuksiin sekä oman henkilöstön asiantuntemukseen. Telkolla on tytäryhtiöitä Suomessa, Baltiassa, Skandinaviassa, Puolassa, Venäjällä, Valko-Venäjällä, Ukrainassa, Kazakstanissa, Azerbaidzanissa, Kiinassa, Uzbekistanissa ja Saksassa. Lisäksi liiketoiminta on aloitettu Romaniassa.

	7-9/2019	7-9/2018	Muutos-%	1-9/2019	1-9/2018	Muutos-%	1-12/ 2018
Liikevaihto, Me	74,7	77,7	-3,9	227,2	221,2	2,7	299,8
Liikevoitto, Me *)	2,4	3,6	-33,3	7,1	8,4	-15,5	7,4
Liikevoitto-%	3,2	4,6		3,1	3,8		2,5

Aspo on muuttanut 1.1.2019 segmenttiraportointiaan siten, että Kauko raportoidaan osana Telko-segmenttiä.

*) vuoden 1-12/2018 luvut sisältävät Kaukon liikearvoon joulukuussa tehdyn alaskirjauksen 4,8 Me.

Telkon toimintaympäristö heikkeni pääsääntöisesti kaikilla markkina-alueilla talouskasvun hidastumisen seurauksena. Talouskasvun edelleen hidastuminen sekä epävarmuuden lisääntyminen näkyivät muun muassa Telkon myymien raaka-aineiden hintojen laskuna, kovenevana hintakilpailuna ja asiakkaiden varovaisempina ostoina.

Muoviraaka-aineiden hinnat volyymimuoveissa laskivat edellisestä neljänneksestä ja olivat selkeästi vertailukautta alemmalla tasolla. Teknisten muovien hintakehitys vaihteli tuoteryhmittäin ja hinnat olivat vertailukautta alhaisemmalla tasolla. Kemikaalien keskihinnat laskivat noin 3 % edellisestä neljänneksestä ja olivat noin 16 % alhaisemmalla tasolla kuin vertailukaudella. Hintojen lasku on hidastanut Telkon liikevaihdon kasvua.

Telko-segmentin kolmannen neljänneksen liikevaihto laski 4 % ja oli 74,7 miljoonaa euroa (77,7). Myynnin volyymi kasvoi 8 % vertailukauteen verrattuna. Telko-segmentin itämarkkinoiden eli Venäjä, muut IVY-maat ja Ukraina-markkina-alueen liikevaihto kasvoi 5 % ja oli 36,5 miljoonaa euroa (34,8). Itämarkkinoiden kannattavuus heikkeni. Länsimarkkinoilla liikevaihto oli 38,2 miljoonaa euroa (42,9).

Muoviliiketoiminnan liikevaihto pysyi vertailukauden tasolla ja oli 37,4 miljoonaa euroa (37,4). Muoviliiketoiminnan kannattavuus heikkeni vertailukauteen nähden. Kannattavuuden heikkenemiseen vaikuttivat raaka-aineiden hintojen lasku ja vahvistuneet Venäjän rupla sekä Ukrainan hryvnia, koska Telko on varastoiva jakelija. Kemikaaliliiketoiminnan liikevaihto kasvoi 5 % ja oli 31,3 miljoonaa euroa (29,9). Kannattavuus parani vertailukauteen nähden. Kaukon liikevaihto laski 42 % ja oli 6,0 miljoonaa euroa (10,4), ja kannattavuus heikkeni vertailukaudesta.

Telko-segmentin kolmannen vuosineljänneksen liikevoitto oli 2,4 miljoonaa euroa (3,6). Kaukon liikevoitto heikkeni 0,8 miljoonaa euroa erittäin vahvaan vertailukauteen nähden. Telko-segmentin liikevoittoprosentti heikkeni ja oli 3,2 % (4,6). Liikevoiton heikkenemiseen vaikuttivat muun muassa raaka-aineiden hintojen lasku sekä valuuttakurssimuutokset, jotka vaikuttivat erityisesti varastoiduista raaka-aineista saataviin myyntikatteisiin. Myös Telkon henkilöstöjärjestelyistä ja toimintojen uudelleenjärjestelyistä aiheutuneet kulut heikensivät liikevoittoa. Osana tehostamistoimenpiteitä Telko on parantanut käyttöpääoman hallintaa ja sen liiketoiminnan kassavirta on parantunut merkittävästi.

Telko-segmentin tammi-syyskuun liikevaihto kasvoi 3 % ja oli 227,2 miljoonaa euroa (221,2). Liikevoitto oli 7,1 miljoonaa euroa (8,4). Liikevoittoprosentti oli 3,1 % (3,8).

Telko-segmentin itämarkkinoiden eli Venäjän, Ukrainan ja muiden IVY-maiden tammi-syyskuun liikevaihto kasvoi 8 % ja oli 101,2 miljoonaa euroa (94,1). Telko-segmentin länsimarkkinoiden liikevaihto oli 126,0 miljoonaa euroa (127,1). Muoviliiketoiminnan liikevaihto kasvoi 6 % ja oli 116,8 miljoonaa euroa (110,4). Kemikaaliliiketoiminnan liikevaihto kasvoi 4 % ja oli 89,6 miljoonaa euroa (86,3). Kaukon liikevaihto laski 15 % ja oli 20,8 miljoonaa euroa (24,5).

Telkon näkymät 2019

Kansainvälisen kaupan ja talouden epävarmuus on lisääntynyt, mikä näkyy Telkon toimintaympäristössä. Yleisen taloussuhdanteen odotetaan heikkenevän ja teollisuustuotannon laskevan länsimarkkinoilla. Teknisten tuotteiden kysynnän odotetaan laskevan. Volyyymuovien hintakehityksen odotetaan tasaantuvan ja kemikaalien hintojen pysyvän samalla tasolla. Voimakkaat muutokset raakaöljyn hinnassa saattavat heilauttaa hintoja nopeastikin.

Telkolle tärkeiden itämarkkinoiden kysyntätilanteen odotetaan laskevan. Venäjän markkinan kasvuvauhdin odotetaan hidastuvan. Ukrainan liiketoiminta on Telkolle merkittävä, ja maan poliittiset sekä taloudelliset ongelmat saattavat vaikuttaa alueen kysyntään.

Telkon kasvu perustuu yleistä kysyntää enemmän strategisiin kasvutoimenpiteisiin ja markkinoilla laajentumiseen. Parantaakseen kannattavuuttaan Telko keskittyy strategisten projektien tehokkaampaan toteuttamiseen ja jatkaa toimintojen ja tuoteportfolion kehittämistä. Osana tehostamista jatketaan hankintatoimen sekä käyttöpääoman hallinnan kehittämistä.

Yksi Telkon strategisista kasvuprojekteista on panostus kestävän kehityksen mukaisiin ympäristöystävällisiin, vaihtoehtoisin muoviraaka-aineisiin. Muoviraaka-aineita käyttävä teollisuus hakee länsimarkkinoilla vaihtoehtoja perinteisille raaka-aineille pyrkien löytämään ympäristöystävällisempiä ratkaisuja, mikä näkyy lisääntyneenä asiakaskiinnostuksena Telkon ”green” tuotteisiin. Suurimmat raaka-ainetuottajat panostavat tuotekehityksessään voimakkaasti korvaaviin biopohjaisiin tai biohajoaviin materiaaleihin. Telko on jatkanut panostuksia uusien ”green” vaihtoehtojen markkinointiin ja hankintaan. Liiketoiminnan odotetaan kasvavan erityisesti länsimarkkinoilla, mutta myös itämarkkinoilla asiakkaat ovat kiinnostuneita esimerkiksi biohajoavien muovipussien tai liuotinvapaiden maalien valmistukseen sopivista raaka-aineista.

Telko jatkaa kasvua nykyisillä ydinmarkkinoilla sekä laajentamalla toimintaa uusille maantieteellisille alueille. Kannattavuuden kehittymisessä ovat avainasemassa ostamisen tehokkuus, panostaminen korkeamman lisäarvon teknisiin tuotteisiin, logistiikan kehittäminen sekä aktiivinen hinnoittelu. Venäjällä Telko jatkaa alueorganisaatioidensa vahvistamista. Lisäksi Telko panostaa itämarkkinoilla strategiansa mukaisesti korkeamman jalostusasteen erikoiskemikaaleihin ja life science -segmenttiin. Tuotekehitys vaihtoehtoisten muoviraaka-aineiden tuotetarjoaman kehittämiseksi on kasvanut, ja Telko pyrkii kuitu- ja kierrätysmuovien lisäämiseen sekä niiden suhteellisen osuuden kasvattamiseen erityisesti länsimarkkinoilla.

MUU TOIMINTA

Muu toiminta sisältää Aspon konsernihallinnon, talous- ja ICT-palvelukeskuksen sekä vähäisiä määriä muita toimialoille kuulumattomia toimintoja.

	7-9/2019	7-9/2018	Muutos-%	1-9/2019	1-9/2018	Muutos-%	1-12/ 2018
Liikevaihto, Me	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Liikevoitto, Me	-0,9	-1,2	25,0	-3,5	-3,8	7,9	-5,2

Muun toiminnan liiketulos oli kolmannella neljänneksellä -0,9 miljoonaa euroa (-1,2).

RAHOITUS

Konsernin rahavarat olivat katsauskauden päättyessä 18,3 miljoonaa euroa (12/2018: 19,3). Konsernitaseen korolliset velat olivat 224,8 miljoonaa euroa (12/2018: 199,4). Konsernitaseen korolliset velat kasvoivat vuoden 2019 alussa IFRS 16 Vuokrasopimukset -standardin myötä vuoden 2018 tilinpäätökseen verrattuna. Korollisten velkojen keskiporko ilman vuokrasopimusvelkoja oli katsauskauden päättyessä 1,5 % (12/2018: 1,6 %). Korottomat velat olivat 82,1 miljoonaa euroa (12/2018: 83,7).

Aspo-konsernin nettovelkaantumisaste oli 173,7 % (12/2018: 154,4) ja omavaraisuusaste 28,3 % (12/2018: 29,5). Vuoden 2019 alussa IFRS 16 -standardin käyttöönoton seurauksena nettovelkaantumisaste kasvoi noin 30 prosenttiyksikköä ja omavaraisuusaste heikkeni vuoden 2018 tilinpäätökseen verrattuna.

Konsernin liiketoiminnan rahavirta oli katsauskaudella 33,6 miljoonaa euroa (7,6). IFRS 16 -standardin aiheuttama liiketoiminnan rahavirtaa parantava vaikutus oli noin 11 miljoonaa euroa. Käyttöpääoman muutos oli katsauskaudella 0,0 miljoonaa euroa (-14,6). Investointien rahavirta oli -6,9 miljoonaa euroa (-50,3). Konsernin vapaa rahavirta oli 26,7 miljoonaa euroa (-42,7).

Elokuussa 2019 ESL Shipping Oy lunasti m/s Alppila -aluksen itselleen SEB Leasing Oy:lta vuonna 2011 solmitun leasing sopimuksen ehtojen mukaisesti. Aluksen lunastus pienensi Aspo-konsernin vuokraoikeusvelkaa, mutta korolliset velat kokonaisuudessaan säilyi lähes aikaisemmalla tasolla.

Syyskuussa 2019 Aspo Oyj osallistui Vakuutusyhtiö Garantian takaamaan 40 miljoonan euron ryhmäjoukkovelkakirjalainaan 15 miljoonan euron lainaosuudella. Lainan maturiteetti on viisi vuotta ja lainan kiinteä vuotuinen kuponnikorko on 0,75 prosenttia. Kuponnikoron lisäksi Aspo maksaa Garantialle vuotuista takausprovisiota. Lainaosuudesta saatavat varat käytetään konsernin yleisiin rahoitustarpeisiin.

Aspon ja päärahoittajapankkien kesken allekirjoitettujen sitovien valmiusluottolimiittien määrä oli katsauskauden päättyessä yhteensä 40 miljoonaa euroa. Valmiusluottolimiitit olivat katsauskauden päättyessä kokonaisuudessaan käyttämättömiä. Aspon 80 miljoonan euron yritystodistusohjelmasta oli käytössä 19 miljoonaa euroa. Vuoden 2019 aikana erääntyi rahoitussopimuksia yhteensä noin 35 miljoonaa euroa.

Aspo laski 27.5.2016 liikkeeseen 25 miljoonan euron hybridilainan eli oman pääoman ehtoisen joukkovelkakirjalainan. Lainan vuotuinen kuponnikorko on kiinteä 6,75 %. Lainalla ei ole eräpäivää, mutta yhtiöllä on oikeus lunastaa se takaisin neljän vuoden kuluttua liikkeeseenlaskupäivästä.

Aspo on suojannut korkoriskiään koronvaihtosopimuksilla, joiden käypä arvo 30.9.2019 oli -0,1 miljoonaa euroa (12/2018: -0,2). Rahoitusinstrumentit ovat käyvän arvon hierarkian tasolla 2.

INVESTOINNIT

Konsernin investoinnit vuoden kolmannella neljänneksellä olivat 16,8 miljoonaa euroa (37,8). Investoinnit koostuivat pääasiassa ESL Shippingin Alppila-aluksen lunastuksesta sekä normaaleista vuotuisista telakoinneista ja muista ylläpitoinvestoinneista.

Investoinnit segmenteittäin ilman yritysostoja

	7-9/2019	7-9/2018	Muutos	1-9/2019	1-9/2018	Muutos	1-12/ 2018
	Me	Me	%	Me	Me	%	Me
ESL Shipping	16,5	37,4	-55,9	18,2	38,5	-52,7	41,9
Leipurin	0,2	0,2	0,0	0,4	0,4	0,0	0,5
Telko	0,1	0,1	0,0	0,5	0,4	25,0	0,7
Muu toiminta	0,0	0,1	-100,0	0,1	0,1	0,0	0,1
Yhteensä	16,8	37,8	-55,6	19,2	39,4	-51,3	43,2

HENKILÖSTÖ

Henkilöstö segmenteittäin katsauskauden lopussa

	9/2019	9/2018	Muutos-%	12/2018
ESL Shipping	272	274	-0,7	276
Leipurin	306	330	-7,3	323
Telko	335	336	-0,3	334
Muu toiminta	29	24	20,8	25
Yhteensä	942	964	-2,3	958

Aspo-konsernin henkilöstömäärä oli kauden lopussa 942 (964).

Palkitseminen

Aspo-konsernissa on käytössä tulospalkkiojärjestelmä, joka otettiin käyttöön vuonna 2013. Suomen henkilöstöä koskeva tulospalkkiojärjestelmä on kytketty henkilöstörahastoon niin, että tulospalkkion voi sijoittaa henkilöstörahastoon tai nostaa rahana. Rahastoinnin pitkän aikavälin tavoitteena on, että henkilöstöstä tulee yhtiön merkittävä omistajaryhmä. Henkilöstörahaston jäseninä ovat kaikki Aspo-konsernin suomalaisissa yhtiöissä työskentelevät henkilöt.

Osakepalkintaohjelmat 2018–2020

Aspo Oyj:n hallitus päätti huhtikuussa 2018 kolmesta uudesta konsernin avainhenkilöiden osakepohjaisesta kannustinjärjestelmästä. Uusien järjestelmien tarkoituksena on yhdistää omistajien ja avainhenkilöiden tavoitteet yhtiön arvon nostamiseksi pitkällä aikavälillä sekä sitouttaa avainhenkilöt yhtiöön ja tarjota heille kilpailukykyiset yhtiön osakkeiden ansaintaan ja kertymiseen perustuvat palkkiojärjestelmät.

Osakepalkkiojärjestelmä 2018–2020

Osakepalkkiojärjestelmässä 2018–2020 on kolme ansaintajaksoa, kalenterivuodet 2018, 2019 ja 2020. Yhtiön hallitus päättää järjestelmän ansaintakriteerit ja kullekin kriteerille asetettavat tavoitteet kunkin ansaintajakson alussa. Järjestelmän mahdollinen palkkio ansaintajaksolta 2019 perustuu konsernin osakekohtaiseen tulokseen (EPS).

Osakepalkkiojärjestelmän kohderyhmään ansaintajaksolla 2019 kuuluu 15 henkilöä mukaan lukien johtoryhmän jäsenet. Mahdollinen palkkio ansaintajaksolta 2019 maksetaan vuonna 2020 osittain yhtiön osakkeina ja osittain rahana. Osakepalkkiojärjestelmän 2018–2020 perusteella maksettavat palkkiot vastaavat yhteensä enintään 500 000 Aspo Oyj:n osakkeen arvoa sisältäen myös rahana maksettavan osuuden.

Vuoden 2018 ansaintajakson palkkio perustui konsernin osakekohtaiseen tulokseen (EPS). Vuoden 2018 ansaintajakson perusteella luovutettiin maaliskuussa 2019 osakepalkkiona järjestelmään kuuluneille henkilöille yhteensä 7 711 kappaletta yhtiön hallussa olleita omia osakkeita ja enintään osakkeiden arvoa vastaava määrä rahaa verojen kattamiseen.

Johtoryhmän osakepalkkiojärjestelmä 2018–2020

Johtoryhmän osakepalkkiojärjestelmässä 2018–2020 on yksi ansaintajakso, kalenterivuodet 2018–2020. Järjestelmän mahdollinen palkkio ansaintajaksolta 2018–2020 perustuu konsernin liikevoittoon (EBIT) ja sen maksaminen edellyttää poikkeuksellista onnistumista.

Mahdollinen palkkio ansaintajaksolta 2018–2020 maksetaan vuonna 2021 osittain yhtiön osakkeina ja osittain rahana. Ansaintajakson 2018–2020 perusteella maksettavat palkkiot vastaavat yhteensä enintään 200 000 Aspo Oyj:n osakkeen arvoa sisältäen myös rahana maksettavan osuuden.

Sitouttava osakepalkkiojärjestelmä 2018

Sitouttavan osakepalkkiojärjestelmän palkkio perustuu osallistujan voimassa olevaan työ- tai toimisuhteeseen ja työssäolon jatkumiseen sitouttamisjaksolla ja se maksetaan yhtiön osakkeina 12-36 kuukauden mittaisen sitouttamisjakson päättymisen jälkeen. Sitouttava osakepalkkiojärjestelmä on tarkoitettu vain yksittäisille avainhenkilöille hallituksen erityisellä päätöksellä. Järjestelmästä maksettavat palkkiot vastaavat yhteensä enintään 100 000 Aspo Oyj:n osakkeen arvoa (sisältäen myös rahana maksettavan osuuden).

RISKIT JA RISKIENHALLINTA

Kansainvälisen kaupan heikentyminen maailmantalouden kasvun hidastuessa merkittävästi tänä vuonna sekä talouden kehitykseen liittyvän epävarmuuden lisääntyminen ovat vähentäneet vientiä ja heikentäneet investointinäkymiä. Muutos on vaikuttanut teollisuuden tuotantoon muun muassa euroalueella ja on nähtävissä riskien lisääntymisenä Aspon markkina-alueilla. Epävarmuuden lisääntymisestä huolimatta euroalueen palvelujen kysyntä on pysynyt korkealla, mitä tukevat hyvä työllisyystilanne ja matalat korot. Poliittiset jännitteet ovat kasvaneet ja riskit niiden myötä lisääntyneet, mutta niiden ei arvioida vaikuttavan lyhyellä tähtäimellä Aspon liiketoimintaan. Yhdysvaltojen ja Kiinan kauppasota tuontitulleineen rajoittaa maailman vapaakauppaa, mutta ei ole suoraan vaikuttanut Aspon liiketoimintaan. Aspolla ei ole liiketoimia, joihin Brexit tai sen toimeenpanon malli vaikuttaisivat tai tulisivat myöskään vaikuttamaan suoraan, mutta Aspon omistamien liiketoimintojen päämiesten tai asiakkaiden kautta epäsuoria vaikutuksia saattaa syntyä.

Finanssikriisin jälkeen maailmantalous on kasvanut samanaikaisesti kaikilla Aspon markkinoilla, mutta eri alueilla eri vauhdilla. Euroalueella kasvu on hidastunut ja syynä pidetään kauppapoliittisten jännitteiden lisääntymistä, mutta myös odotettavissa oleva Brexit lisää epävarmuutta. Venäjällä kansantuotteen kasvu ja teollisuustuotanto ovat hidastuneet maailmantalouden kasvun hidastumisen myötä ja samalla inflaatio ja vienti ovat hidastuneet. Yksityinen kulutus ja investoinnit Venäjällä ovat vähentyneet, sillä reaalitytulot eivät ole kasvaneet eikä lainakannan kasvun hidastuminen tue kulutuskysyntää eikä yksityisiä investointeja. Logistiikkaketjuissa merikuljetusten kuivarahinhinnat laskivat voimakkaasti ensimmäisellä vuosipuoliskolla, mutta kääntyivät nousuun toisella vuosipuoliskolla ja saavuttivat huippunsa kolmannen vuosineljänneksen lopussa.

Aspon kaikkien toimialojen taloudelliset riskit ovat hitaassa kasvussa vaikka markkinat ovatkin suhteellisen vakaassa tilassa. Arvaamattomuus kansainvälisessä politiikassa ja kauppapolitiikassa sekä nopeat liikkeet valuuttojen arvoissa tai hyödykemarkkinoilla voivat vaikuttaa Aspon liiketoimintojen tuotteiden kysyntään ja kilpailukykyyn. Venäjällä yksityisen kulutuksen kasvu on lähes pysähtynyt ja tuonnin määrä on kasvanut hitaasti. Talouden rakenteellisia uudistuksia ei Venäjällä ole saatu aikaan minkä seurauksena talouden odotetaan kasvavan vain maltillisesti ja lähinnä valtion ohjaamien investointihankkeiden seurauksena.

Strategiset riskit

Poliittiset ja taloudelliset riskit ovat maailmanlaajuisesti kasvaneet, mikä voi vaikuttaa Aspon toimintaympäristöön nopeasti. Vapaakauppa on heikentynyt jo lyhyellä aikavälillä, mutta muutokset saattavat jäädä pitkäaikaisiksi. Aspon markkina-alueen taloudellinen ja poliittinen tilanne on saattanut vaikeuttaa Aspon strategiaan kuuluvien rakenteellisten muutosten toteuttamista. Tilanne voi jatkua nykyisen kaltaisena edelleen, mutta taloudellisen ja poliittisen paineen vaihdeltaessa se voi muuttua nopeastikin. Tilanteen muuttuminen epäsuotuisaksi voi johtaa siihen, että Aspo ei saavuta taloudellisia tavoitteitaan määrittelemässään ajassa.

Venäjän talous on vakiintunut, inflaatio on hieman nousussa ja talouden kasvu on hidasta. Kulutuskysynnän heikentyminen pitkällä aikavälillä on vaikuttanut yleisesti kauppaan, ja lyhyen nousun jälkeen luonnollinen ostovoiman kasvu on pysähtynyt samalla kun inflaatio on leikannut ostovoimaa. Kulutuskysyntää aiemmin vahvistanut luotonotto on hidastunut. Ukrainassa talouden tila on edelleen heikko vaikka kasvu on Venäjään verrattuna nopeampaa. Kuluttaja- ja tuottajahinnat ovat nousseet ja inflaatio on korkealla tasolla, mutta ostovoiman kasvu yhdessä suotuisan palkkakehityksen kanssa on lisännyt kulutuskysyntää. Keskuspankin ohjaukorko on edelleen pidetty hyvin korkeana. Venäjän rahoitusmarkkinoilla ja maksuliikenteessä ei ole nähty heikkenemisen merkkejä, mutta niihin liittyy riskejä, joita voidaan nähdä esimerkiksi Venäjän pankkisektorilla.

Kotimaisen tuotannon suosiminen on lisännyt Venäjällä tuotettujen raaka-aineiden ja tarvikkeiden määrää teollisuustuotannossa laadun heikkenemisestä huolimatta. Tämä saattaa entisestään heikentää tuontiraaka-aineiden asemaa arvoketjussa ja alentaa katetasoa, mutta tuonnin määrän kasvu voi lisätä ulkomaisten raaka-aineiden kysyntää ja vastaavasti vähentää tähän liittyviä Aspon riskejä.

Talouspakotteet ja niiden lisääntyminen tai muut Venäjän poliittisesta tai taloudellisesta tilanteesta johtuvat esteet voivat osaltaan vähentää kuljetuksia Venäjältä sekä suurten alusten keventämistoiminta merellä voi vähentyä. Protektionistiset toimet voivat vähentää merikuljetuksia Venäjän arktisella alueella Venäjän tiukentaessa sisäisen liikenteen määräyksiä muun muassa energiatuotteiden kuljetuksissa. Suomessa ja muualla Euroopassa yhteiskunnallinen tavoite fossiilisten energialähteiden kulutuksen vähentämiseen energiantuotannossa lisääntyy jatkuvasti, mikä vähentää hiilen kuljetustarvetta tulevaisuudessa. Korvaavien energiatuotteiden tarve tulee vastaavasti lisäämään kuljetuksia, mutta muutoksesta johtuen tulevaisuuden kuljetusmäärien arviointi on vaikeutunut. Kansainvälisten rahti-indeksien vaihtelu ja pysyminen pitkään matalalla tasolla sekä kaluston lisääntyminen kansainvälisesti erityisesti suurissa kokoluokissa ovat lisänneet varustamojen pitkän aikavälin kannattavuuteen liittyvää epävarmuutta.

Strategisia riskejä voivat aiheuttaa taloudellisen tilanteen heikkeneminen kansainvälisesti sekä poliittisen ilmapiirin ja protektionismin lisäksi teollisuusasiakkaiden näkymät ja tuotannolliset ratkaisut. Energiantuotannon rakenteisiin liittyvät päätökset, joihin vaikuttavat ympäristöpolitiikka ja muut poliittiset valinnat, aiheuttavat teollisuuteen ja energiantuotantoon muutoksia, jotka tulevat vähentämään fossiilisten polttoaineiden käyttöä ja lisäämään vaihtoehtoisia energiamuotoja. Itämeren tavaravirrat voivat muuttua teräksen tuotannon, kustannusrakenteiden, asiakasrakenteen muutosten, kuten omistuksen keskittymisen tai muiden syiden vaikutuksesta. Metallituotteiden kysynnän väheneminen maailmanmarkkinoilla voi aiheuttaa muutoksia merirahtien kysyntään. Muutokset voivat aiheuttaa negatiivisia seurauksia liiketoiminnalle kuljetustarpeiden vähentyessä, mutta niissä nähdään myös kasvavia mahdollisuuksia. Kansainvälisen meriliikenteen matalien rahtihintojen seurauksena kilpailu rahdeista voi kiristyä myös Itämerellä ja kilpailu voi lisääntyä myös osaltaan leutojen ja jäättömien talvien seurauksena. Aspon ESL Shipping on kotiuttanut kaksi uutta, tälle alueelle ja asiakaskuntaan soveltuvaa vähän polttoainetta kuluttavaa ja vähäpäästöistä alusta, jotka kykenevät toimimaan myös jääolosuhteissa sekä toteuttanut yrityskaupan, jolla varustamon kilpailukyky on parantunut merkittävästi.

Strategisiin riskeihin vaikuttavat rahtihintojen pitkän aikavälin muutokset, alusten rakentaminen ja poistuminen markkinoilta, investointitrendit ja kaupan rakenteen muutokset erityisesti länsimarkkinoilla. Itämarkkinoilla riskejä kasvattavat muun muassa poliittinen epävakaus, yhteiskunnalliset rakenteet tai niiden reagoimattomuus liiketoiminnan kohtaamiin vaikeuksiin. Investointien patoutuminen ja purkautuminen voivat aiheuttaa pitkällä aikavälillä muutoksia kilpailutilanteessa ja asiakkaiden käyttäytymisessä. Itä- ja länsimarkkinoiden välinen kauppa voi kärsiä vapaakaupan rajoittamisesta ja sen seurauksena tavaroiden ja palveluiden myynti saattaa vähentyä.

Nopeat muutokset talouden rakenteissa voivat aiheuttaa riskejä asiakas- tai päämiesrakenteen tai teknologian muuttuessa sekä nopeita reaktioita edellyttävien mahdollisuuksien jäädessä hyödyntämättä. Kysynnän muutokset erilaisten megatrendien seurauksena saattavat aiheuttaa Aspon tytäryhtiöiden tuote- ja palvelutarjontaan muutoksia, joiden seurauksena nykyisten tuotteiden korvaaminen uusilla voi olla vaikeaa. Disruptiiviset muutokset saattavat olla hyvin nopeita. Aspon strategisia riskejä tasoittaa liiketoiminnan jakautuminen kolmelle toimialalle ja liiketoiminnan harjoittaminen laajalla maantieteellisellä alueella sekä kyky reagoida nopeasti muuttuviin olosuhteisiin.

Aspo toimii länsimarkkinoiden lisäksi alueilla, joiden talouskehitys tai poliittinen ilmapiiri voivat muuttua hyvin nopeasti negatiiviseksi tai positiiviseksi, minkä seurauksena liiketoiminnan harjoittamisen edellytykset voivat muuttua merkittävästi.

Operatiiviset riskit

Aspon toimintaympäristön taloudellinen epävarmuus on katsauskaudella lisääntynyt vertailukauteen nähden. Tämän vuoksi operatiiviset riskit ovat myös kasvaneet. Näitä ovat esimerkiksi toimitusketjuihin, tavaroihin ja palveluihin sekä henkilöihin liittyvät riskit. Päämiesten jakeluverkostoihinsa liittyvät valinnat voivat vaikuttaa positiivisesti tai negatiivisesti Aspon tytäryhtiöiden edustuksiin ja siten niiden taloudelliseen tulokseen. Erilaisten ulkopuolisten konserniin kohdistuvien väärinkäytöksen uhka on entisestään lisääntynyt sähköisten välineiden kehittymisen ja lisääntyneen aktiivisuuden seurauksena.

Aspon liiketoimintojen kasvun painopiste on pitkään ollut kehittyvien markkinoiden alueilla, joissa kasvua hidastaviin riskeihin vaikuttavat mm. valuuttakurssien vaihtelu ja korkotaso, raaka-aineiden maailmanmarkkinahintojen taso ja muutokset, teollisuuden ja kaupan investoinnit, asiakkaiden maksuvalmius, lainsäädännön ja maahantuontiasetusten muutokset sekä viranomaistahojen toimimattomuus, epäneutraalius tai korruptio.

Talouden kasvu ja vaihtoehtoisesti tuotannon supistuminen voivat vaikuttaa raaka-aineiden kysyntään. Poliittinen epävakaus vaikeuttaa kaupallista toimintaa ja tilanteen edelleen pitkittyessä voi hidastaa Aspon liiketoimintojen kasvua. Kuluttajien luottamus ja kuluttajakäyttäytyminen heijastuvat myös B-to-B-asiakkuuksien riskeihin ja niiden tasoihin. Kehittyvien markkinoiden kasvumahdollisuudet lisäävät kilpailijoiden halua aloittaa liiketoimintaa tai laajentaa liiketoimintaansa näillä alueilla. Kehittyvien markkinoiden haastavuus ja kärjistyneet tilanteet ovat myös aiheuttaneet kilpailijoiden vetäytymistä näiltä markkinoilta, mikä on luonut Aspon liiketoiminnoille uusia mahdollisuuksia sekä lisännyt markkinaosuuksia.

Valuuttakurssimuutoksilta suojautuminen ei kaikissa olosuhteissa ja erityisesti jatkuvana ole mahdollista. Valuuttakurssien muutokset voivat heikentää tulosta sekä pienentää taseen omaa pääomaa muuntoerojen vaikutuksesta. Valuuttakurssien muutokset voivat vastaavasti vaikuttaa tulosta ja tasetta vahvistavasti. Luottotappioriskien muutos hajautuu liiketoiminnoittain ja asiakkaittain, joten Aspon liiketoiminnat eivät ole kärsineet suurista asiakkuuksiin liittyviä luottotappioita, vaikka luottotappioriskit ovat kasvaneet ja niihin varaudutaan IFRS 9 -standardin periaatteiden mukaisesti.

Aspon liiketoimintojen käyttöönottamat tekniset tuotteet tai sovellukset voivat olla rikkoutuvia tai toimimattomia, jolloin niiden varaan laskettu tuloksen kasvu saattaa hidastua tai lykkäytyä. Aspon tuotteiden soveltumattomuus asiakkaiden tuotantoprosesseihin tai niiden tekniset ominaisuudet voivat aiheuttaa kaupan katteiden kaventumista tai toimituksiin liittyviä taloudellisia vaateita.

Operatiivisia riskejä ovat lisänneet myös tietotekniikkaan liittyvä rikollisuus, haittaohjelmat ja lisääntynyt petosyritysten määrä. Nämä voivat toteutuessaan aiheuttaa Aspolle taloudellisia menetyksiä. Tietotekninen suojautuminen ja sisäinen koulutus on Asossa asianmukaisesti järjestetty, mutta hajautetusta rakenteesta johtuen yksittäisiä tapauksia voi toteutua. Poikkeamat

sisäisistä prosesseista saattavat aiheuttaa menetyksiä esimerkiksi verojen tai viranomaismaksujen muodossa.

Konsernin vahinkoriskien määrää ja todennäköisyyttä arvioidaan säännöllisesti. Vahinkovakuutukset kilpailutetaan ja vakuutusmäärät päivitetään myös säännöllisesti. Vakuutusmäärät ovat Aspon toiminnan laajuuteen nähden riittävät, mutta vakuutusyhtiöt voivat rajoittaa vakuutusten voimassaoloa eri syistä lisääntyneiden riskien seurauksena esimerkiksi sotatoimialueilla.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Aspon tarkastusvaliokunnan yhtenä tehtävänä on yhtiön sisäisen valvonnan, sisäisen tarkastuksen ja riskienhallintajärjestelmien tehokkuuden seuranta. Tarkastusvaliokunta seuraa riskienhallintaprosessia ja ohjeistaa tarvittavia toimenpiteitä erityisesti strategisten riskien ehkäisemiseksi. Hallituksen hyväksymien sisäisen valvonnan periaatteiden mukaisesti riskienhallinta on osa Aspon sisäistä valvontaa ja sen tehtävänä on varmistaa konsernin strategian toteutumista, taloudellisen tuloksen kehittymistä, omistaja-arvoa, osingonmaksukykyä ja liiketoiminnan jatkuvuutta. Vastuu riskienhallinnasta on toimialojen liiketoimintajohtolla. Johto vastaa riittävien toimenpiteiden määrittämisestä, toteuttamisesta sekä toimenpiteiden toteutumisen seurannasta osana päivittäistä toiminnan ohjausta. Riskienhallinnasta vastaa Aspon talousjohtaja, joka raportoi konsernin toimitusjohtajalle.

Aspo-konsernin rahoitus ja rahoitusriskien hallinta hoidetaan keskitetysti emoyhtiössä hallituksen hyväksymän rahoituspolitiikan mukaisesti.

Yksityiskohtaisempi selvitys riskienhallintapolitiikasta ja merkittävimmistä riskeistä on julkistettu yhtiön kotisivuilla. Rahoitusriskeistä kerrotaan tarkemmin tilinpäätöksen liitetiedoissa.

OSAKEPÄÄOMA JA OSAKKEET

Aspo Oyj:n rekisteröity osakepääoma 30.9.2019 oli 17 691 729,57 euroa ja osakkeiden kokonaismäärä 31 419 779, joista yhtiön hallussa oli 296 650 osaketta eli 0,9 % osakepääomasta.

Aspo Oyj:llä on yksi osakesarja. Kukin osake oikeuttaa yhteen ääneen yhtiökokouksessa. Aspon osake noteerataan Nasdaq Helsinki Oy:n keskisuurten yritysten ryhmän toimialaluokassa teollisuustuotteet ja -palvelut.

Aspo Oyj:n osakkeiden vaihto Nasdaq Helsingissä oli tammi-syyskuussa 2019 yhteensä 1 261 658 osaketta ja 10,7 miljoonaa euroa, eli 4,0 % osakekannasta vaihtoi omistajaa. Katsauskauden ylin kurssinoteeraus oli 9,42 euroa ja alin 7,60 euroa. Keskikurssi oli 8,50 euroa ja katsauskauden päätöskurssi 8,34 euroa. Katsauskauden päättyessä osakekannan markkina-arvo omat osakkeet vähennettynä oli 259,6 miljoonaa euroa.

Yhtiöllä oli katsauskauden päättyessä yhteensä 10 151 osakkeenomistajaa. Hallintarekisterissä ja ulkomaisessa omistuksessa oli 1 216 728 osaketta eli 3,9 % osakekannasta.

YHTIÖKOKOUKSEN PÄÄTÖKSET

Osinko

Aspo Oyj:n 9.4.2019 pidetty varsinainen yhtiökokous päätti hallituksen ehdotuksen mukaisesti osingoksi 0,44 euroa osakkeelta.

Osinko maksetaan kahdessa erässä. Ensimmäisen erän, 0,22 euroa/osake, maksupäivä oli 18.4.2019. Toinen erä 0,22 euroa/osake maksetaan 7.11.2019 osakkeenomistajille, jotka ovat täsmäytyspäivänä 31.10.2019 merkitty Euroclear Finland Oy:n pitämään osakasluetteloon.

Hallitus ja tilintarkastajat

Hallituksen jäseniksi valittiin uudelleen Mammu Kaario, Mikael Laine, Gustav Nyberg, Salla Pöyry, Risto Salo ja Tatu Vehmas. Yhtiökokouksen jälkeen pitämässään järjestäytymiskokouksessa hallitus valitsi puheenjohtajaksi Gustav Nybergin ja varapuheenjohtajaksi Mammu Kaarion. Kokouksessa hallitus päätti perustaa palkitsemisvaliokunnan, jonka puheenjohtajaksi valittiin Gustav Nyberg ja jäseniksi Risto Salo ja Tatu Vehmas. Lisäksi hallitus päätti valita tarkastusvaliokunnan puheenjohtajaksi Mammu Kaarion ja jäseniksi Mikael Laineen ja Salla Pöyryn.

Yhtiön tilintarkastajaksi valittiin tilintarkastusyhteisö Ernst & Young Oy, joka on ilmoittanut KHT Toni Halosen toimivan päävastuullisena tilintarkastajana. Tilintarkastajalle maksetaan palkkio hyväksytyin kohtuullisen laskun mukaan.

Hallituksen valtuutukset

Hallituksen valtuuttaminen päättämään omien osakkeiden hankkimisesta

Yhtiökokous 9.4.2019 valtuutti hallituksen päättämään enintään 500.000 oman osakkeen hankkimisesta yhtiön vapaalla omalla pääomalla, mikä vastaa noin 1,6 % yhtiön kaikista osakkeista. Valtuutus käsittää myös oikeuden ottaa omia osakkeita pantiksi. Valtuutus on voimassa vuoden 2020 varsinaiseen yhtiökokoukseen saakka, kuitenkin enintään 18 kuukautta yhtiökokouksen päätöksestä lukien.

Hallituksen valtuuttaminen päättämään osakeannista, jossa luovutetaan yhtiön hallussa olevia omia osakkeita

Yhtiökokous 9.4.2019 valtuutti hallituksen päättämään yhdessä tai useammassa erässä osakeannista, joka toteutetaan luovuttamalla yhtiön hallussa olevia omia osakkeita. Valtuutuksen perusteella luovutettavien osakkeiden määrä on yhteensä enintään 900 000 osaketta. Valtuutus on voimassa vuoden 2020 varsinaiseen yhtiökokoukseen saakka, kuitenkin enintään 18 kuukautta yhtiökokouksen päätöksestä lukien.

Hallituksen valtuuttaminen päättämään uusien osakkeiden osakeannista

Yhtiökokous 9.4.2019 valtuutti hallituksen päättämään maksullisesta osakeannista. Valtuutus sisältää hallituksen oikeuden päättää kaikista muista osakeannin ehdoista ja se sisältää siten myös oikeuden päättää suunnatusta osakeannista, osakkeenomistajien merkintäetuoikeudesta poiketen, jos siihen on yhtiön kannalta painava taloudellinen syy. Osakeannissa liikkeeseen laskettavien uusien osakkeiden yhteenlaskettu lukumäärä voi olla enintään 1 500 000 osaketta. Valtuutus on voimassa vuoden 2020 varsinaiseen yhtiökokoukseen saakka, kuitenkin enintään 18 kuukautta yhtiökokouksen päätöksestä lukien.

OIKEUDENKÄYNNIT

Helsingin kärjäoikeus antoi 27.2.2015 päätöksen ESL Shipping Oy:n ja Suomen valtion välisessä kanteessa, joka koskee vuosina 2001–2004 veloitettuja väylämaksuja. Helsingin kärjäoikeuden päätöksen mukaan Suomen valtio veloitettiin maksamaan ESL Shippingille yhtiön vaateiden mukaisesti noin 3,0 miljoonaa euroa sekä oikeudenkäyntikulut ja korkoja. Valtio valitti kärjäoikeuden tuomiosta ja hovioikeus kumosi 8.8.2016 annetussa tuomiossa Helsingin kärjäoikeuden päätöksen ja hylkäsi ESL Shippingin kanteen vanhentuneena. Yhtiö haki valituslupaa korkeimmalta oikeudelta,

mutta hakemus hylättiin helmikuussa 2018. Yhdessä 13 muun varustamon kanssa, ESL Shipping jätti kesäkuussa 2018 ylimääräistä muutoksenhakua (kantelu ja purku) koskevan hakemuksen korkeimpaan oikeuteen. Lisäksi yhtiö jätti valituksen Euroopan Ihmisoikeustuomioistuimeen, koskien erityisesti omaisuuden suojan rikkomista. Euroopan Ihmisoikeustuomioistuin ilmoitti syyskuussa ettei se ota valitusta käsiteltäväkseen. Korkein oikeus ei antanut lupaa ylimääräiseen muutoksenhakuun, joten asian käsittely on päättynyt.

Varustamo on voittanut oikeusprosessin intialaista ABG Shipyard -telakkaa vastaan vuonna 2011 vastaanotetun ms Alppilan takuuajakaisten korjausten korvaamisesta. Välimiesoikeuden antaman päätöksen mukaan ABG Shipyard -telakka veloitettiin maksamaan ESL Shippingille yhtiön vaateiden mukaisesti korjauskulut ja korot. Päätöksen vaikutus tullaan huomioimaan sillä tilikaudella, jolla päätöksen mukaiset maksut saadaan.

Telko aloitti vuonna 2018 oikeudenkäynnin Koreassa entistä päämiestä (Korea Engineering Plastics Co. LTD) vastaan koskien maksamattomia komissioita. Lokakuussa 2019 tuomioistuin vahvisti osapuolten sovintosopimuksen ja oikeusprosessi on päättynyt

Helsingissä 29.10.2019

ASPO OYJ

Hallitus

ASPO-KONSERNIN LAAJA TULOSLASKELMA

	7-9/2019		7-9/2018	
	Me	%	Me	%
Liikevaihto	148,0	100,0	136,3	100,0
Liiketoiminnan muut tuotot	0,2	0,1	0,9	0,7
Osuus pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltävien yhteisöjen tuloksista	0,0	0,0		
Materiaalit ja palvelut	-98,0	-66,2	-96,4	-70,7
Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut	-11,3	-7,6	-10,1	-7,4
Poistot ja arvonalentumiset käyttöoikeusomaisuuseristä	-3,5	-2,4		
Muut poistot ja arvonalentumiset	-3,8	-2,6	-2,9	-2,1
Liiketoiminnan muut kulut	-24,9	-16,8	-20,6	-15,1
Liikevoitto	6,7	4,5	7,2	5,3
Korkokulut vuokrasopimuksista	-0,2	-0,1		
Muut rahoitustuotot ja -kulut	-1,1	-0,7	-0,9	-0,7
Voitto ennen veroja	5,4	3,6	6,3	4,6
Tuloverot	-0,5	-0,3	-0,3	-0,2
Tilikauden voitto	4,9	3,3	6,0	4,4
Muut laajan tuloksen erät				
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi:				
Muuntoerot	1,8		-1,5	
Suojauslaskenta	0,0		0,0	
Muihin laajan tuloksen eriin liittyvät verot	0,0		0,0	
Tilikauden muut laajan tuloksen erät verojen jälkeen	1,8		-1,5	
Tilikauden laaja tulos	6,7		4,5	
Yhtiön osakkeenomistajille kuuluva tulos	4,9		6,0	
Yhtiön osakkeenomistajille kuuluva laaja tulos	6,7		4,5	
Tulos/osake, euroa	0,15		0,18	
Laimennettu tulos/osake, euroa	0,15		0,18	

	1-9/2019		1-9/2018		1-12/2018	
	Me	%	Me	%	Me	%
Liikevaihto	440,7	100,0	384,3	100,0	540,9	100,0
Liiketoiminnan muut tuotot	0,4	0,1	2,9	0,8	4,1	0,8
Osuus pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltävien yhteisöjen tuloksista	0,0	0,0			-0,1	
Materiaalit ja palvelut	-292,8	-66,4	-277,8	-72,3	-382,2	-70,7
Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut	-34,6	-7,9	-31,9	-8,3	-43,2	-8,0
Poistot ja arvonalentumiset käyttöoikeusomaisuuseristä	-10,4	-2,4				
Muut poistot ja arvonalentumiset	-10,9	-2,5	-8,4	-2,2	-16,5	-3,1
Liiketoiminnan muut kulut	-76,7	-17,4	-51,1	-13,3	-82,4	-15,2
Liikevoitto	15,7	3,6	18,0	4,7	20,6	3,8
Korkokulut vuokrasopimuksista	-0,6	-0,1				
Muut rahoitustuotot ja -kulut	-1,4	-0,3	-3,1	-0,8	-4,2	-0,8
Voitto ennen veroja	13,7	3,1	14,9	3,9	16,4	3,0
Tuloverot	-1,3	-0,3	-1,5	-0,4	-2,2	-0,4
Tilikauden voitto	12,4	2,8	13,4	3,5	14,2	2,6
Muut laajan tuloksen erät						
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi:						
Muuntoerot	4,3		-1,6		-1,9	
Suojauslaskenta	0,0		2,6		2,5	
Muihin laajan tuloksen eriin liittyvät verot	0,0		-0,1		-0,1	
Tilikauden muut laajan tuloksen erät verojen jälkeen	4,3		0,9		0,5	
Tilikauden laaja tulos	16,7		14,3		14,7	
Yhtiön osakkeenomistajille kuuluva tulos	12,4		13,4		14,2	
Yhtiön osakkeenomistajille kuuluva laaja tulos	16,7		14,3		14,7	
Tulos/osake, euroa	0,37		0,40		0,42	
Laimennettu tulos/osake, euroa	0,37		0,40		0,42	

ASPO-KONSERNIN TASE

	9/2019	9/2018	Muutos	12/2018
	Me	Me	%	Me
Varat				
Aineettomat hyödykkeet	7,9	9,0	-12,2	8,9
Liikearvo	43,3	47,0	-7,9	43,0
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	183,5	175,5	4,6	175,1
Käyttöoikeusomaisuuserät	21,7			
Osuudet pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltävissä yhteisöissä	1,4	0,8	75,0	1,5
Muut pitkäaikaiset varat	3,0	3,4	-11,8	2,8
Pitkäaikaiset varat yhteensä	260,8	235,7	10,6	231,3
Vaihto-omaisuus	63,8	68,6	-7,0	71,3
Myynti- ja muut saamiset	82,8	82,0	1,0	77,8
Rahavarat	18,3	17,3	5,8	19,3
Lyhytaikaiset varat yhteensä	164,9	167,9	-1,8	168,4
Varat yhteensä	425,7	403,6	5,5	399,7
Oma pääoma ja velat				
Osakepääoma	17,7	17,7	0,0	17,7
Muu oma pääoma	101,1	98,9	2,2	98,9
Oma pääoma yhteensä	118,8	116,6	1,9	116,6
Lainat ja käytetyt luottolimitit	175,4	141,3	24,1	170,9
Pitkäaikaiset vuokrasopimusvelat	9,0			
Muut velat	7,0	7,5	-6,7	7,4
Pitkäaikaiset velat yhteensä	191,4	148,8	28,6	178,3
Lainat ja käytetyt luottolimitit	27,5	56,8	-51,6	28,5
Lyhytaikaiset vuokrasopimusvelat	12,9			
Osto- ja muut velat	75,1	81,4	-7,7	76,3
Lyhytaikaiset velat yhteensä	115,5	138,2	-16,4	104,8
Oma pääoma ja velat yhteensä	425,7	403,6	5,5	399,7

ASPO-KONSERNIN OMAN PÄÄOMAN MUUTOSLASKELMA

A = Osakepääoma
 B = Ylikurssirahasto
 C = Käyvän arvon rahasto
 D = Muut rahastot
 E = Omat osakkeet
 F = Muuntoerot
 G = Kertyneet voittovarot
 H = Yhteensä

Me	A	B	C	D	E	F	G	H
Oma pääoma 1.1.2019	17,7	4,3	-0,1	41,4	-1,7	-23,5	78,5	116,6
Tilikauden laaja tulos:								
Tilikauden voitto							12,4	12,4
Muuntoerot						4,3		4,3
Rahavirran suojaus *								0,0
Laaja tulos yhteensä						4,3	12,4	16,7
Liiketoimet omistajien kanssa:								
Osingonjako							-13,7	-13,7
Hybridi-instrumentin korot							-1,3	-1,3
Osakepalkitseminen							0,5	0,5
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä							-14,5	-14,5
Oma pääoma 30.9.2019	17,7	4,3	-0,1	41,4	-1,7	-19,2	76,4	118,8
Oma pääoma 1.1.2018	17,7	4,3	-2,5	37,0	-2,1	-21,6	79,5	112,3
IFRS 2 standardimuutoksen vaikutus							0,6	0,6
Oikaistu oma pääoma 1.1.2018	17,7	4,3	-2,5	37,0	-2,1	-21,6	80,1	112,9
Tilikauden laaja tulos:								
Tilikauden voitto							13,4	13,4
Muuntoerot						-1,6		-1,6
Rahavirran suojaus *			2,5					2,5
Laaja tulos yhteensä			2,5			-1,6	13,4	14,3
Liiketoimet omistajien kanssa:								
Osingonjako							-13,2	-13,2
Hybridi-instrumentin korot							-1,3	-1,3
Osakepalkitseminen					0,4		-0,9	-0,5
Osakeanti				4,4				4,4
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä				4,4	0,4		-15,4	-10,6
Oma pääoma 30.9.2018	17,7	4,3	0,0	41,4	-1,7	-23,2	78,1	116,6

*verovaikutus huomioituna

ASPO-KONSERNIN RAHAVIRTALASKELMA

	1-9/2019	1-9/2018	1-12/2018
	Me	Me	Me
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA			
Liikevoitto *)	15,7	18,0	20,6
Oikaisut liikevoittoon	21,6	7,9	15,9
Käyttöpääoman muutos	0,0	-14,6	-10,7
Maksetut korot	-3,7	-2,6	-3,7
Saadut korot	1,6	0,5	0,5
Maksetut tuloverot	-1,6	-1,6	-2,3
Liiketoiminnan rahavirta	33,6	7,6	20,3
INVESTOINNIT			
Investoinnit aineettomiin ja aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin	-4,7	-39,3	-43,1
Luovutustulot aineellisista käyttöomaisuushyödykkeistä	0,2	0,3	0,4
Hankitut liiketoiminnat vähennettynä hankintahetken rahavaroilla	-2,5	-11,4	-12,5
Myydyt liiketoiminnat	0,1	0,1	0,1
Investointien rahavirta	-6,9	-50,3	-55,1
RAHOITUS			
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-0,7	45,3	17,3
Pitkäaikaisten lainojen nostot	30,0	28,0	58,0
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	-24,8	-24,7	-25,4
Vuokrasopimusvelan lyhennykset *)	-24,4		
Hybridi-instrumentti, korot	-1,7	-1,7	-1,7
Maksetut osingot	-6,8	-6,4	-13,3
Rahoituksen rahavirta	-28,4	40,5	34,9
Rahavarojen muutos	-1,7	-2,2	0,1
Rahavarat vuoden alussa	19,3	19,9	19,9
Valuuttakurssien muutosten vaikutus	0,7	-0,4	-0,7
Rahavarat kauden lopussa	18,3	17,3	19,3

* Vuokrasopimusvelan lyhennykset ovat siirtyneet liiketoiminnan rahavirrasta rahoituksen rahavirtaan IFRS 16- standardin käyttöönoton myötä.

ASPO-KONSERNIN LIIKEVAIHDON JAOTTELU

Liikevaihto markkina-alueittain

	7-9/2019	7-9/2018	1-9/2019	1-9/2018	1-12/2018
ESL Shipping	Me	Me	Me	Me	Me
Suomi	18,4	12,0	59,6	27,0	48,3
Skandinavia	12,6	7,7	34,8	17,1	28,7
Baltia	2,1	0,9	5,1	4,9	6,3
Venäjä, muut IVY-maat + Ukraina	0,0	2,2	0,4	5,8	7,1
Muut maat	10,3	7,8	29,8	18,9	29,7
Yhteensä	43,4	30,6	129,7	73,7	120,1
Leipurin					
Suomi	11,4	10,3	32,1	34,4	45,5
Skandinavia	0,1	0,2	0,4	0,3	0,3
Baltia	8,5	7,1	23,4	25,4	33,5
Venäjä, muut IVY-maat + Ukraina	9,5	8,6	26,8	24,5	36,3
Muut maat	0,4	1,8	1,1	4,8	5,4
Yhteensä	29,9	28,0	83,8	89,4	121,0
Telko					
Suomi	16,1	22,3	55,0	60,6	81,9
Skandinavia	9,1	7,9	28,6	24,5	33,0
Baltia	4,2	5,1	14,3	15,5	20,8
Venäjä, muut IVY-maat + Ukraina	36,5	34,8	101,2	94,1	128,5
Muut maat	8,8	7,6	28,1	26,5	35,6
Yhteensä	74,7	77,7	227,2	221,2	299,8
Yhteensä					
Suomi	45,9	44,6	146,7	122,0	175,7
Skandinavia	21,8	15,8	63,8	41,9	62,0
Baltia	14,8	13,1	42,8	45,8	60,6
Venäjä, muut IVY-maat + Ukraina	46,0	45,6	128,4	124,4	171,9
Muut maat	19,5	17,2	59,0	50,2	70,7
Yhteensä	148,0	136,3	440,7	384,3	540,9

Liikevaihto tuloutusajankohdan mukaan

	7-9/2019	7-9/2018	1-9/2019	1-9/2018	1-12/2018
	Me	Me	Me	Me	Me
ESL Shipping					
Tuloutus ajan kuluessa	43,4	30,6	129,7	73,7	120,1
Yhteensä	43,4	30,6	129,7	73,7	120,1
Leipurin					
Tuloutus yhtenä ajankohtana	28,7	26,0	80,9	82,2	112,7
Tuloutus ajan kuluessa	1,2	2,0	2,9	7,2	8,3
Yhteensä	29,9	28,0	83,8	89,4	121,0
Telko					
Tuloutus yhtenä ajankohtana	74,4	77,6	226,5	220,5	298,9
Tuloutus ajan kuluessa	0,3	0,1	0,7	0,7	0,9
Yhteensä	74,7	77,7	227,2	221,2	299,8
Yhteensä					
Tuloutus yhtenä ajankohtana	103,1	103,6	307,4	302,7	411,6
Tuloutus ajan kuluessa	44,9	32,7	133,3	81,6	129,3
Yhteensä	148,0	136,3	440,7	384,3	540,9

Liikevaihto tuoteryhmittelyn mukaan

	7-9/2019	7-9/2018	1-9/2019	1-9/2018	1-12/2018
	Me	Me	Me	Me	Me
ESL Shipping yhteensä	43,4	30,6	129,7	73,7	120,1
Raaka-aineet	25,6	24,5	73,5	73,5	100,3
Koneet	4,3	3,5	10,3	15,9	20,7
Leipurin yhteensä	29,9	28,0	83,8	89,4	121,0
Muovit	37,4	37,4	116,8	110,4	147,7
Kemikaalit	31,3	29,9	89,6	86,3	118,5
Kauko	6,0	10,4	20,8	24,5	33,6
Telko yhteensä	74,7	77,7	227,2	221,2	299,8
Yhteensä	148,0	136,3	440,7	384,3	540,9

ASPO-KONSERNIN SEGMENTTIEN VARAT JA VELAT

Segmenttien varat , Me

	9/2019	9/2018	12/2018
ESL Shipping	226,8	206,6	206,8
Leipurin	65,2	57,4	58,9
Telko	109,4	116,5	109,2
Segmenteille kohdistamattomat	24,3	23,1	24,8
Yhteensä	425,7	403,6	399,7

Segmenttien velat, Me

	9/2019	9/2018	12/2018
ESL Shipping	25,6	17,4	17,3
Leipurin	20,5	14,6	14,2
Telko	39,0	39,6	41,8
Segmenteille kohdistamattomat	221,8	215,5	209,8
Yhteensä	306,9	287,1	283,1

LAATIMISPERIAATTEET

Aspo Oyj:n osavuositarkastus on laadittu IAS 34 Osavuositarkastukset -standardin mukaan. Yhtiö on ottanut tilikauden alusta käyttöön tiettyjä uusia tai uudistettuja IFRS-standardeja ja IFRIC-tulkintoja vuoden 2018 tilinpäätöksessä kuvatulla tavalla. Muilta osin on noudatettu samoja laadintaperiaatteita kuin tilinpäätöksessä 31.12.2018. Katsauksen tietoja ei ole tilintarkastettu.

Aspo Oyj noudattaa Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen (European Securities and Market Authority, ESMA) vaihtoehtoisista tunnusluvuista antamaa ohjeistusta. Yhtiö julkaisee IFRS-tunnuslukujen ohella tiettyjä yleisesti käytettyjä muita tunnuslukuja, jotka ovat pääosin johdettavissa laajasta tuloslaskelmasta ja taseesta. Johdon näkemyksen mukaan tunnusluvut selventävät laajan tuloslaskelman ja taseen antamaa kuvaa toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Tunnuslukujen laskentakaavat on selostettu Aspon Vuosi 2018 -julkaisun sivulla 48.

Uusien tai uudistettujen standardien käyttöönotto:

Konserni on soveltanut IFRS 16 Vuokrasopimukset -standardia 1.1.2019 alkaen. IFRS 16 -standardin myötä kaikki vuokrasopimukset merkitään vuokralle ottajan taseeseen, eikä IAS 17 -standardin mukaista jaottelua operatiivisiin ja rahoitusleasingsopimuksiin enää tehdä. Uuden standardin mukaan taseeseen kirjataan kaikki vuokrasopimukseen liittyvät omaisuuserät (käyttöoikeusomaisuuserät) ja tulevia vuokranmaksuja koskeva rahoitusvelka (vuokrasopimusvelka). Poikkeuksena ovat lyhytaikaiset ja arvoltaan vähäisiä omaisuuseriä koskevat vuokrasopimukset. Vuokralle antajien kirjanpitokäsittely säilyy suurelta osin IAS 17:n mukaisena.

Aspo-konserni toimii pääsääntöisesti vuokralle ottajana. Konsernilla on tavanomaisia liiketoimintaan liittyviä vuokrasopimuksia, kuten toimisto- ja varastotiloihin sekä kuljetuskalustoon ja autoihin liittyviä sopimuksia. Myös osa toimistotekniikasta on vuokrattua.

Siirtymä

Aspo on soveltanut IFRS 16 -standardin käyttöönotossa yksinkertaistettua menetelmää. Aspo on kirjannut 1.1.2019 avaavaan taseeseen käyttöoikeusomaisuuserät, jotka muodostuvat vuokrasopimusvelasta ja taseessa siirtymähetkellä olevista vuokrasopimuksiin liittyvistä etukäteen maksetuista vuokrasta.

Aiemmin IAS 17 -standardin mukaisiksi rahoitusleasingsopimuksiksi luokiteltujen sopimusten velat ja varat on kirjattu IFRS 16 -standardin mukaiseen vuokrasopimusvelkaan ja käyttöoikeusomaisuuserään siirtymähetkellä 1.1.2019. Rahoitusleasingsopimukset, jotka kuuluvat helpotusten piiriin lyhytaikaisina tai arvoltaan vähäisinä, tai kohdistuvat aineettomiin hyödykkeisiin, on kirjattu pois taseesta ja erotus on kirjattu omaan pääomaan. Omaan pääomaan kirjattava erä oli vähäinen.

Aspo on soveltanut seuraavia käytännön apukeinoja IFRS 16 -käyttöönoton yhteydessä:

- Vuokrasopimukset, joiden vuokra-aikaa oli siirtymähetkellä 1.1.2019 jäljellä alle 12 kuukautta, on käsitelty lyhytaikaisina, ei taseeseen kirjattavina kohdeomaisuuserinä. Valinta oli kohdeomaisuuseräluokkakohtainen. Apukeinoa on sovellettu konsernissa kaikkiin muihin kohdeomaisuuseräluokkiin paitsi autoihin, jotka on kirjattu taseeseen, vaikka niiden jäljellä oleva vuokra-aika olisi ollut siirtymähetkellä alle 12 kuukautta.
- Vuokrasopimusvelkaa ja käyttöoikeusomaisuuserää ei kirjattu taseeseen sellaisista vuokrasopimuksista, jotka koskevat arvoltaan vähäisiä kohdeomaisuuseriä. Aspo käyttää vähäarvoisten kohdeomaisuuserien raja-arvona 5 000 euron hankintahintaa.
- Kahden edellä mainitun käytännön apukeinon piiriin kuuluvien vuokrasopimusten vuokramenot kirjataan kuluiksi liiketoiminnan muihin kuluihin tasaerinä vuokra-ajan kuluessa.
- Ominaispiirteiltään samankaltaisiin vuokrasopimuksiin sovelletaan yhtä ennalta määriteltyä diskonttokorkoa. Diskonttokoron määrittämisessä vuokrasopimuksittain on käytetty kriteereinä kohdeomaisuuserän luokkaa, maantieteellistä sijaintia, valuuttaa, riskittömän koron maturiteettia sekä vuokralleottajan luottoriskipreemiota. Siirtymähetken lisäluoton korkojen painotettu keskiarvo oli 2,33 %.
- Sellaisten vuokrasopimusten osalta, joiden vuokra-ajan määrittämiseen sisältyy vuokrasopimuksen jatkamis- tai päättämisoptioita, vuokra-ajan määrittämisessä käytettiin standardin käyttöönottohetken tietämystä.
- Alkuvaiheen välittömiä menoja ei kirjattu käyttöoikeusomaisuuserän hankintamenoon siirtymähetkellä 1.1.2019.

Johdon tekemät harkintaan perustuvat ratkaisut

Aspo noudattaa IFRS 16 -standardin mukaista ohjeistusta vuokrakauden määrittämiseen. Sellaisten vuokrasopimusten kohdalla, joissa vuokrasopimuksen voimassaoloaika on määritelty toistaiseksi voimassa olevaksi, sovelletaan johdon harkintaan perustuvaa odotettavissa olevaa vuokra-aikaa. Odotettavissa olevan vuokra-ajan määrittämisessä on huomioitu myös vuokrasopimuksiin sisältyvien, esimerkiksi sopimuksen ennenaikaiseen päättämiseen liittyvien, sanktioiden taloudelliset vaikutukset yhtiölle.

Merkittävin vaikutus toistaiseksi voimassa olevien vuokrasopimusten osalta kohdistuu vuokrattuihin aluksiin. Mikäli alus on vuokrattu noin vuoden mittaisella vuokrasopimuksella, käytetään vuokrasopimusvelan laskennassa 13 kuukauden toistaiseksi voimassa olevaa vuokra-aikaa (kuluva kuukausi + seuraavat 12 kk). Koska merkittävä osa aluskannasta on vuokrattua, sopimuksen päättyessä on erittäin todennäköistä, että sama tai vastaavanlainen alus vuokrataan tilalle. Mikäli näin ei aiota tehdä, sopimus käsitellään määräaikaisena vuokrasopimuksena. Menettelyllä on pyritty antamaan sijoittajille parempi kuva vuokrasopimusvelkaan liittyvistä velvoitteista sekä käyttöoikeusomaisuuserän merkityksestä taseessa.

Vuokra-ajan jatkamis- ja päättämisoptiot on huomioitu vuokra-ajan pituuden määrittelyssä

standardin ohjeistuksen mukaan. Jatkamisoptio lasketaan mukaan vuokra-aikaan, jos on kohtuullisen varmaa, että jatkamisoptio käytetään ja vastaavasti, mikäli on kohtuullisen varmaa, että päättämisoptiota ei käytetä, option kattama ajanjakso lasketaan mukaan vuokra-aikaan.

Silloin kun sopimus sisältää vuokran lisäksi muita eriä, kuten huollot, palvelut, alusten miehistön jne.; Aspoo erottaa vuokraoikeudesta nämä erät vuokrasopimuksissa mainituin erillishinnoin tai arvioon perustuen.

IFRS 16 -standardin käyttöönoton vaikutukset

Standardin käyttöönotto vaikuttaa merkittävästi Aspoo-konsernin taseeseen ja siitä johdettuihin tunnuslukuihin sekä tuloslaskelman ja rahavirran rakenteeseen. Standardin perusteella taseeseen kirjattavat konsernin korollinen velka ja pitkäaikaiset varat ovat huomattavasti suurempia kuin IAS 17 Vuokrasopimukset -standardia sovellettaessa. Tunnusluvuista muutoksella on merkittävin vaikutus nettovelkaantumisasteeseen, joka nousi noin 30 prosenttiyksikköä. Tuloslaskelmassa aiemmin vuokrina esitetty kulu on poistunut, vuokraoikeuksien mukaisesta käyttöoikeusomaisuuserästä kirjataan poistokulu ja vuokraan sisältyvä koron osuus esitetään rahoituskuluissa. Rahavirtalaskelmassa vuokrasopimusvelan lyhennysosuuden siirto rahoituksen rahavirtaan kasvattaa liiketoiminnan rahavirtaa kokonaisrahavirran pysyessä ennallaan.

IFRS 16 -standardin käyttöönoton vaikutus Aspoo-konsernin avaavaan taseeseen 1.1.2019 on esitetty oheisessa taulukossa. Avaavaan taseeseen lisättyjen käyttöoikeusomaisuuserien arvo oli 38,5 miljoonaa euroa, etukäteen maksettujen vuokrien arvo oli 0,9 miljoonaa euroa ja vuokrasopimusvelan määrä oli 37,6 miljoonaa euroa. Standardin sallimat aineettomiin hyödykkeisiin ja arvoltaan vähäisiin eriin kohdistuvat helpotukset puolestaan pienensivät IAS 17 mukaan käsiteltyjen rahoitusleasing-erien arvoa 1,2 miljoonaa euroa. Avaavan taseen vuokrasopimusveloista pitkäaikaisen velan osuus oli 10,4 miljoonaa euroa ja lyhytaikaisen vuokrasopimusvelan osuus oli 27,2 miljoonaa euroa.

IFRS 16 -standardin käyttöönoton vaikutus avaavaan taseeseen

	31.12.2018 Me	Lisätyt käyttöoikeus- omaisuuserät Me	IAS 17 mukaan käsiteltyjen rahoitusleasingerien muutokset *) Me	1.1.2019 Me
Varat				
Aineettomat hyödykkeet	8,9		-1,2	7,7
Liikearvo	43,0			43,0
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	175,1		0,0	175,1
Käyttöoikeusomaisuuserät		38,5		38,5
Osuudet pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltävissä yhteisöissä	1,5			1,5
Muut pitkäaikaiset varat	2,8			2,8
Pitkäaikaiset varat yhteensä	231,3	38,5	-1,2	268,6
Vaihto-omaisuus	71,3			71,3
Myynti- ja muut saamiset	77,8	-0,9		76,9
Rahavarat	19,3			19,3
Lyhytaikaiset varat yhteensä	168,4	-0,9		167,5
Varat yhteensä	399,7	37,6	-1,2	436,1
Oma pääoma ja velat				
Osakepääoma	17,7			17,7
Muu oma pääoma	98,9		0,0	98,9
Oma pääoma yhteensä	116,6		0,0	116,6
Lainat ja käytetyt luottolimiitit	170,9		-0,7	170,2
Pitkäaikaiset vuokrasopimusvelat		10,4		10,4
Muut velat	7,4			7,4
Pitkäaikaiset velat yhteensä	178,3	10,4	-0,7	188,0
Lainat ja käytetyt luottolimiitit	28,5		-0,5	28,0
Lyhytaikaiset vuokrasopimusvelat		27,2		27,2
Osto- ja muut velat	76,3			76,3
Lyhytaikaiset velat yhteensä	104,8	27,2	-0,5	131,5
Oma pääoma ja velat yhteensä	399,7	37,6	-1,2	436,1

*) IFRS 16 -standardin käyttöönoton aiheuttamat muutokset IAS 17 -standardin mukaisiin rahoitusleasingeihin aineettomien hyödykkeiden ja arvoltaan vähäisten käyttöoikeusomaisuuserien osalta.

ESL Shipping lunasti elokuussa vuokralla olleen ms Alppila-nimisen aluksen itselleen. Käyttöoikeusomaisuuseriin ei sisälly muita merkittäviä lunastusoptioita.

Katsauskauden lopussa merkittävimmät käyttöoikeusomaisuuserät olivat alukset 9,9 miljoonaa euroa ja toimisto- ja varastotilat 9,8 miljoonaa euroa. Käyttöoikeusomaisuuseriin liittyvät poistot olivat 10,4 miljoonaa euroa, joista aluksista kirjatut poistot olivat 7,5 miljoonaa euroa ja toimisto- ja varastotiloista kirjatut poistot 2,1 miljoonaa euroa. Käyttöoikeusomaisuuseriin liittyvät vuokrat olivat 11,6 miljoonaa euroa, josta koron osuus oli 0,6 miljoonaa euroa. Muuttuvien vuokrien määrä sekä lyhytaikaisiin ja arvoltaan vähäisiin käyttöoikeusomaisuuseriin liittyvien vuokrien määrä ei ole merkittävä Aspo-konsernissa. Aspolla ei ole olennaisia vuokrasopimuksia vuokralleantajana.

Käyttöoikeusomaisuuserät luokittain

	Maa-alueet ja rakennukset	Alukset	Muut käyttöoikeus- omaisuuserät	Yhteensä
	Me	Me	Me	Me
Alkusaldo 1.1.2019	10,2	26,6	1,7	38,5
Muuntoerot	0,2			0,2
Lisäykset	1,9	6,0	1,1	9,0
Vähennykset	-0,5	-15,8	-0,1	-16,4
Vähennysten kertyneet poistot	0,1	0,6	0,1	0,8
Poistot	-2,1	-7,5	-0,8	-10,4
Kirjanpitoarvo 30.9.2019	9,8	9,9	2,0	21,7

SEGMENTTIRAPORTOINTI

Aspon raportoitavat segmentit ovat ESL Shipping, Leipurin ja Telko. Muu toiminta sisältää Aspon konsernihallinnon, talous- ja ICT-palvelukeskuksen ja vähäisiä määriä muita toimialoille kuulumattomia toimintoja. Vuoden 2019 alusta Kauko on raportoitu osana Telko-segmenttiä.

Konserni raportoi liikevaihtoa seuraavan maantieteellisen jaon mukaan: Suomi, Skandinavia, Baltia, Venäjä, muut IVY-maat, Ukraina sekä muut maat.

TIEDOTUSTILAISUUS

Lehdistö- ja analytikkotilaisuus järjestetään tänään keskiviikkona 29.10.2019 klo 14.00 Hotel Kämpin Symposion-kabinetissa, Pohjoisesplanadi 29, 00100 Helsinki.

Helsingissä 29.10.2019

ASPO OYJ

Aki Ojanen
toimitusjohtaja

Arto Meitsalo
talousjohtaja

Lisätiedot:

Aki Ojanen, 09 521 4010, 0400 106 592, sähköposti aki.ojanen@aspo.com

JAKELU:

Nasdaq Helsinki
Keskeiset tiedotusvälineet
www.aspo.fi

Aspo on monialayhtiö, joka omistaa ja kehittää liiketoimintoja Pohjois-Euroopan lisäksi kasvumarkkinoilla keskittyen vaativiin B-to-B -asiakkaisiin. Vahvojen yritysbrändien, ESL Shipping, Leipurin, Telko ja Kauko, tavoitteena on olla toimialojensa markkinajohtajia. Ne vastaavat omasta toiminnastaan, asiakassuhteistaan ja niiden kehittämisestä. Kokonaisuutena ne tuottavat Aspon liikearvon. Aspon konsernirakennetta ja liiketoimintoja kehitetään pitkäjänteisesti ilman ennalta määriteltyä aikataulua.